

ARADI KÖZLÖNY

53. évfolyam, 37. szám.
1938. február 17., csütörtök

Felétős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

VI. György Párisban

Irta: HEGEDÜS NÁNDOR

Egészen természetesnek kell tartani azt a nagy érdeklődést, amit az angol kormány bejelentése keltett, hogy VI. György angol király a nyáron látogatást tesz Párisban. Az angol uralkodó mindenképpen jelentős megbeszélést fog folytatni Lebrun köztársasági elnökkel.

Az államfők találkozója még a nyugodalmas időkben is felébresztette a közvélemény izgalmát, noha a háboru előtt valóban kevesen törődtek igazában a külpolitikával, ellentétben a mai időkkel, amikor minden külpolitikai eseményre érzékenyen reagál az egyszerű újságolvasó is. Ki gondolt volna például arra, hogy amikor II-ik Miklós orosz cár 1909. őszén találkozott Raconigiben az olasz királlyal, már elültették a csiráját a hármás szövetség bukásának, amely hat év múlva, amikor Olaszország beavatkozott a világháborúba, be is következett. Diplomata emlékirataiban bukkan az ember most utólag rá, hogy ilyen találkozásokat évtizedek múlva beállott nagy események vetették előre már árnyékaikat. Szaszanov volt orosz külügyminiszter „Végzetes évek” című könyvében behatóan írja le II. Vilmos német császár látogatását orosz földön Miklós cárnál. Amulva olvassa ma az ember, hogy ebből az alkalomból a német császár Szaszanov külügyminiszterrel (azon kívül, hogy félórát tisztán saját családi dolgait adta elő) semmi egyébéről nem beszélt, mint a Távol Kelet kérdéséről és az oroszoknak ajánlotta, hogy szervezzék meg Kína katonai hatalmát, mert ha ezt elmulasztják, Japán fogja Kinában ezt a szerepet elvégezni és ezzel veszélyeztetni fogja nemcsak az angol világbirodalmát, hanem az oroszok távolkeleti hatalmát is. Japán ugyan nem szervezte meg Kína haderejét, hanem e helyett saját magát telepítette be Kinába, de valószínű, hogyha Kinát az angolok és oroszok katonai hatalommá edzették volna, ma a Távol Keleten sok minden másképpen állana.

Az uralkodók találkozásának politikai jellegét szeretik elvitatni de azért mindenki tudja, hogy ezeket pusztán udvariassági tényeknek nem lehet elkönyvelni. Most is azt írják, hogy VI. György párisi látogatása mögött nem kell politikai mozzanatokot keresni, hanem ez a két nagyhatalom szoros barátságának újabb megpecsételése akar csupán lenni. De ha ez valóban így volna, akkor bajos megmagyarázni, hogy az angol király lemondta egyelőre indiai utazását is, hogy legelső külföldi látogatását a francia fővárosban tegye meg.

Husz éve nem járt angol uralkodó Párisban. A mostani angol király édesapja 1918-ban, közvetlenül a háboru befejeztével járt Párisban, hogy a fegyverszünet után mintegy győzelmi bevonulást tartson Páris akkor a mámoros boldogság városa volt, hiszen pár hónap múlva ideérkezett meg a tengeren túlról Wilson is, jöllehet akkor még nem kezdődtek meg a béketárgyalások annyira, hogy az amerikai köztársasági elnök haza is utazott, hogy egy pár hét múlva ismét visszajöjjön. A Prager Presse nem is mulasztja el a látogatás külpolitikai jelentőségét és ennek során összehasonlítást tesz a párisi találkozás és Mussolini és Hitler készülő római találkozás között. Itt azután a francia sajtó kommentárjai hő teret nyitnak a kombinációra és az össze-

Tatarescu ideiglenes külügyminiszter:

A kormány tovább folytatja országunk hagyományos külpolitikáját

— A politikai függetlenség, a területi sérthetlenség és a kollektív biztonság képezik az ország külpolitikájának alapjait — A miniszterelnök kívánására szigorú eljárás indul azok ellen, akik hamis diplomával rendelkező orvosokat neveztek ki —

Segítségben részesíti a kormány az arra rászoruló tartományokat

Bucurestiből jelentik: *Tatarescu* államminiszter, aki ideiglenesen a külügyi tárca ügyeit intézi, ma hosszabb sajtó-nyilatkozatot tett, amelynek során többek között a következőket mondotta:

— A nemzeti egység kormánya azzal a rendeltetéssel alakult, hogy az ország belső életében megteremtse az enyhülés feltételeit és megvalósítsa az alkotmánymódosítást, külpolitikai célkitűzéseiben azt a célt szolgálja, hogy tovább folytassa a nemzet egységének parancsából fakadó hagyományos külpolitikát. Ez az állandó jellegű politika

Ötelsége a király kezessége mellett fejlődött, aki biztosítja a folyamatoságot és állandóságot s legfőbb feladata a nemzetközi béke fenntartása, valamint az ország határainak örök sérthetlensége.

Nem ismer habozást, sem eltérést és védve van a belpolitika hullámzásának befolyásától. Megvalósítási célkitűzései: *a békeszerződések tiszteletben tartása, szerződések fenntartása és különbség nélkül minden néppel a baráti viszony megteremtése.* Következésképp a kormány a jelenlegi szövetségi és baráti viszonyok megszilárdításán és kimélyítésén dolgozik és arra törekszik, hogy a jó viszonyt valamennyi országgal, különösen szomszédainkkal ápolja.

— A kisantant és a Balkán Szövetség államaival fennálló szövetségi viszonyunk kimélyítése külpolitikánk állandó célkitűzése marad.

Szövetségi rendszerünk erőteljes támasza a francia barátság

— A kisantant és a Balkán Szövetség államaival fennálló szövetségi viszonyunk kimélyítése külpolitikánk állandó célkitűzése marad.

Ez a két szerv, amely összetételénél fogva, jelentőségében, úgy politikai, mint gazdasági és közművelődési vonatkozásban állandóan növekszik,

hatalmas biztosíték a közép és kelet európai béke megőrzésére

és a tagállamok törekvéseinek megvalósítására. Lengyelországgal való szövetségi viszonyunk, amely biztonsági, közművelődési és gazdasági egyezményekre épül, fontos tényezője az európai biztonságnak, amelynek megerősítése a béke legmagasabb érdekében kötelességünk.

— Regionális szövetségi rendszerünk erő-

teljes támaszpontja a francia barátság. A francia—román kapcsolatok szétbontatlanok

s ezek a kapcsolatok úgy a gondolkodás, mint az érzés rokonságának szálaival erősödnek. A francia nép mindenkor mellettünk állt, amikor jelentős esemény játszódott le a nemzet egyesítésének megvalósításánál. Ezek a kapcsolatok ma értékben csak növekednek azzal, hogy állandó érdekközösség áll fenn közöttünk.

— Nagybritania szakadatlan törekvései a béke biztosítására és a békeszerződések fenntartására országunkat is Anglia politikájának síkjába helyezi. Az Angliához való viszonyunk bensőségesebbé tétele, egyike a legfontosabb teendőinknek. A kormány továbbra is változatlanul a jó szomszédi viszony és barátság fenntartásán dolgozik a Tanácsköztársaságok Szö-

hasznításra. Az Intransigent például így fogalmazza meg a két államfői találkozás között való ellentétet: „A Führer látogatása Mussolininál római diadalut jellegű lesz. A brit uralkodó párisi látogatása a barátság győzelmének jeleit fogja magán viselni. Hitler és Mussolini arról fognak beszélni, hogy miként lehetne az európai hegemoniát megszerezni, míg György király és a francia köztársasági elnök azokat a módszereket fogják megvizsgálni, amelyek mindkét ország függetlenségét biztosítják. Rómában dinamikus, Párisban pacifista tüntetés lesz. Anglia és Franciaország defenzív erői képesek arra, hogy Németország és Olasz-

ország explozív erőit semlegesítsék. Az Echo de Paris már világosabban fejezi ki magát és azt írja, hogy nemcsak a szövetségi kapcsolatokat kovácsolják ez alkalommal is szorosabbra, hanem mutatja ez a látogatás azt is, hogy a két állam tisztában van a nemzetközi helyzet súlyosságával.

Nagyon valószínű, hogy az angol királyi pár párisi vizitje még sem lett volna egyelőre aktuális, ha Hitler római látogatásának terve nem szerepelne a napirenden. A két totalis hatalom vezetőjének megbeszéléseit a két nagy demokratikus birodalom fejének találkozására akarja kísérni.

vetségével. Ami Németországot illeti a gazdasági érdekközösségek és a jóbarátság szelleme továbbra is teljesen kielégítővé teszi Németországhoz való viszonyunkat. Olaszország iránt kormányunk a szoros baráti kapcsolatok megszilárdításának elvét követi.

— A kollektív biztonság és a népszövetségi szerződés tiszteletben tartásán való munkálkodás külpolitikánk fontos célja marad.

Románia továbbra is lerózza adóját a genfi munka iránt s minden erejét a béke eszméjének szolgálatába állítja és e törekvésének alapja: a politikai függetlenség, a területi sérthetlenség és a kollektív biztonság. Távol tartunk magunktól minden eszmei befolyást, amely a népeket két egymással ellentétes táborra osztja és visszautasítunk minden beavatkozást a belső rendszer tekintetében, amelynek megválasztásához minden országnak joga van szabad belátása és szükségletei szerint. Továbbra is határozottan kitartunk milder a belügyeinkben

Rendelet a bírák polgármesteri beosztásáról

A Monitorul Oficialban királyi rendelet jelent meg, amely módosítja a bíróságok szervezetről szóló törvényt. A módosítás értelmében bírák a jövőben ideiglenesen közigazgatási ténykedések ellátására is kirendelhetők. Ilyen közigazgatási ténykedés a megyei prefektúra és a prefektusi székhelyek polgármesteri hivatalainak vezetése. A kirendelt bírák megtartják helyüket a bírói karban s a közigazgatásban eltöltött szolgálati időt betudják szolgálati idejükbe, ami az előléptetéseknél is figyelembe lesz véve. Intézkedés történik arról is, hogy a kirendelt bírák fizetési osztályuknak megfelelő javadalmazásban részesülnek továbbra is, amihez hozzájárul a reprezentációs költség címén folyósítandó összeg.

Dr. Costinescu közegészségügyi miniszter fogadta a rokkant tisztek küldöttségét, amelynek vezetője ellenfelvizsgálat elrendelését kérte a hadirokkant tiszteknek. A felülvizsgálatot a hadsereg központi ellenőrző bizottsága végzi. A miniszter helyt adott a kérésnek.

A vallás és szépművészeti minisztériumban királyi összehívó beszédén dologoznak a Szent Szinódus február 22-ére való összehívására. A Szent Szinódus többek között az eskü

történi idegen beavatkozás visszautasítása mellett. Románia kitart állandó érdekeiből fakadó politikájában és a nemzetközi együttműködésben teljesíti történelmi hivatását a fejlődés és béke szolgálatában.

V. Netta, az igazságügyminisztérium vezetőjére lemondott állásáról. Helyére Magureanu, a törvényelőkészítő tanács tagját nevezték ki.

A Semmitőszék elismerte Maniának, Popovicinak és Ioan Pilatnak jogszerinti szenátorságát.

A belügyminiszter rendeletileg végleg betiltotta a Decemvrie című hetilapot. A folyóirat a fővárosban jelent meg.

Vaida-Voevod Alexandru államminiszter ma kihallgatáson fogadta a miniszterelnökségen Fischer Tivadar dr.-t, a zsidó népkisebbség képviselőjét, aki kifejtette a zsidóság panaszait az állampolgárságok felülvizsgálásával kapcsolatban.

alól való feloldás kérdését is tárgyalja.

A Viitorul írja: Pontos értesüléseink szerint megsemmisítik a szövetségi minisztérium újraszervezéséről szóló rendelet-törvényt s ennek következtében a régi vezetőséget visszahelyezik jogaiba.

A miniszterelnök rádióköszöne

Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök elnöklése alatt kedden délelőtt miniszteri értekezlet volt, amelyen Vaida és Vaitoianu tárcanélküli miniszterek vettek részt.

A pátriárka a bucuresti-i rádió útján mondott köszönetet mindazoknak, akik miniszterelnökké való kinevezése alkalmából üdvözlőteikkel felkeresték.

A Semnalul írja: Miron Cristea pátriárka, a kormány elnöke szigorú eljárás megindítását kérte azok ellen, akik hamis diplomával rendelkező orvosokat állásba kineveztek. Ugyancsak kérte a miniszterelnök a kiadott gyógyszerári koncessziók további felülvizsgálását.

A kormány gazdasági bizottsága szerda délután ülésezett. Az ülésen Argetoianu kereskedelmi és ipariügyi miniszter elnököl s részt

Szavamra! Tyükszemem gyökerestül eltünt!

Kínzó fájdalom néhány perc alatt megszűnik. Fejtűnést keltő, új fejfeszítés!

A tyükszem a lábujjba fúródott rozsdás szűzhöz hasonló. Tyükszemét kivághatja ugyan, de gyökere megmarad. Mert újból, sőt, még fokozottabban visszatér. A tyükszem eltávolításának biztos, modern és tudományos módja: azoknak gyökerestül való eltávolítása olyképpen, hogy fájó lábainkat egy naréknyi Saltrates-Rodell-lel szuper-oxigénnel telített melegvízbe áztatjuk. Ez a módfelett gyógyhatású lábfürdő még a legmakacsabb és legrégibb tyükszemeit, bőrkeményedéseit is megpuhítja. Fájdalma szinte abban a pillanatban megszűnik. Dagadt, gyulladós, gyötörő lábfájdalmat nem kínozzák többé. Még új cipőjében is kényelmesen járhat. Szerezzen be tehát ma egy csomag Saltrates Rodell-t, hogy lábfájdalmaitól végleg megszabaduljon. Holnapra már a gyaloglás is örömet fog nyújtani Önnek.

vettek az összes szakminiszterek, valamint a jegybizottságot kormányzója. Tudomásul vették a román-görög gazdasági egyezmény szövegét és felhatalmazást adtak Filotti athéni követnek az egyezmény aláírására. Elhatározták, hogy 200 vagon rézszulfátot importálnak az országba a szőlőtermelők és mezőgazdák szükségleteinek fedezésére.

A kormány elhatározta, hogy sürgős segítséget nyújt azoknak a tartományoknak, amelyek erre rászorultak. A szükségletekről kimutatásokat készítenek, amelyeket a közigazgatási kerületek vezetői terjesztenek be a kormányhoz.

Bosszu a másvilágról

Irta: LUCIE DELARUE-MARDRUS

Max és Geneviève már kis gyerekkorukban, amint meglátták „Buxa” néni, magukszerzette gonydalokba fogták, amelyeket azonban a néni nem hallott, mert süket volt... Amig kicsinyek voltak, kinszenvedés volt számukra elviselni a néni látogatásait. A száraz, szigorú, mindig feketébe öltözött asszony az a fajta volt, amelyet a fiatalok a legnehezebben tudnak eltűrni. De Léontine néni emellett még ellenállhatatlanul ragadós rosszkedvet is hozott magával. Látogatása azzal kezdődött, hogy beült egy karosszékebe, „az ő karosszékebe”, lamentálni kezdett álmatlan éjszakáiról, szenvedéseiről, azután rekedt és mégis kiabáló hangján hozzákezdett a ház minden lakójának kiméltelen szapulásához.

A két gyermeknek szüleik megmagyarázták, hogy jól kell bánniuk Léontine néniel, mert ő a család jövője. S mikor a néni nem volt ott, anya és apa mindig bizonyos reménységről beszéltek — a néni halálának reménységéről. Léontine néni halála lett volna ugyanis anya utólagos hozomány. De a néni egyáltalában nem akart meghalni. Buxa néni nevezte el a gyerekeket a néni, még pedig azért, mert egyre mondogatta, hogy pénzét nem tette bankba, hanem megszámlálhatatlan bukszákba gyűjtötte össze, amelyeket szanaszét eldugdosott lakásában.

Buxa néni borzalmas volt. A két gyermek rettegve húzódt meg a szalón sarkában, mikor beült karosszékebe és elkezdte végeláthatatlan szemrehányásait. Be kellett neki bizonyítani, hogy a muttkor nem őt akarták bosszantani, mikor elfelejtették neki megmondani Dupontné házassági tragédiáját, hogy tanácsát azért nem lehetett megfogadni, mert... és így tovább. Apa halántékán kidagadtak az erek és sűrűn törölgette homlokáról a verítéket, anya pedig gyakran sirva fakadt. Mikor Buxa néni ezt elérte, a gyerekekre vetette rá magát, Léontine néni csak este ment el.

Ez így ment legalább háromszor egy héten, de a legszörnyűbb a vasárnap volt, amikor a család ment el meglátogatni Léontine néni. Odamenet apa rendszerint így sóhajtott az autobuszon:

— Még szerencse, hogy azok az átkozott bukszák megvannak.

— Még szerencse, hogy megvannak a bukszák — ismételte ilyenkor anya.

És mindkettejük szeme előtt dus aranykincsek lebegtek. A gonosz vén szipirtó egy nap meg is mutatta nekik az egyik csörgő bukszát:

— Látjátok, gyermekeim, ebben van a pénz, amelynek halálom után örököseit vagytok. Csak azt kérem tőletek, gondoskodjatok Julieról, a vén minde nésről; minthogy ő öt hónappal fiatalabb, mint én, én, alighanem én halok meg előbb.

De nem ő halt meg előbb. Először meghalt anya és két évvel később apa is.

Max és Geneviève ekkor már felnőtt emberek voltak. Max egy bank hivatalnok, Geneviève gyorsgépirónő. Mindketten keményen megdolgoztak a mindennapi kenéért és úgy tengődtek, mint a világháború utáni eiszegényedett polgárok gyermekeinek legnagyobb része. Most már nem kellett szüleiknek kényszeríteni őket: saját jószántukból vállalták a mártírszerepet Buxa néni mellett. Tűrték és vártak. Nyolcvanéves korában a rettenetes aszszony még jó egészségnek örvendett. Megakadályozta, hogy Geneviève egy szegény fiatalemberhez menjen férjhez és megtiltotta Maxnak, hogy szegény lányt vegyen feleségül. Azután kilencven-

éves lett és még mindig friss erővel gyötörte áldozatait.

De minden elkövetkezik egyszer. Egy nap a testvérek Buxa néni betegesen találták. Kilencvenegy éves volt. Nem igen számíthattak rá, hogy felépül. Mindketten szabadságot vettek és odaköltöztek a haldoklóhoz. Egy hét múlva Buxa néni valóban csendesen elhunyt.

Megérkezett a dicsőség napja. Max és Geneviève sebtiben keresztbe tettek Buxa néni kezét a mellén, beleállítottak egy gyertyát és rávetették magukat a szekrényekre, hogy megkeressék a legendás bukszát. Hol Max, hol Geneviève kiáltott fel: „Itt van egy! Találtam egyet!” És egymás után gyűlték a bukszák az asztalon. Végül is Max kalapácsot kerített és nekifogott a bukszák feltörésének. Egyik se csörgött, de azzal vigasztalták magukat, hogy biztosan csak bankjegyek vannak bennük. Az elsőből megsárgult papiros hullott ki a néni irásával: „Tartozom ennek a bukszának harminc frankkal.” Max és Geneviève nem mertek egymásra nézni. Lázás sietséggel törték fel egyik perselyt a másik után. Mindegyikből ilyen papirosok estek ki: „Ennek a perselynek tartozom száz frankkal.” „Ennek tartozom százötven frankkal.” És így tovább. Max és Geneviève némán dolgoztak. Az utolsó, legnagyobb perselyből azután frissebb keletű cédula került elő. A szövege is hosszabb volt. Max és Geneviève fölötte összebuja olvasták:

— A vagyonom a közjegyzőnél van. De nem ti örökítitek. Nem érdemeltétek meg.

A nagy csalódás (La Grand Illusion)

A film a hadifoglyok sorával foglalkozik. A címében jelzett nagy csalódást mutatja be, azt a csalódást, mintha fegyverekkel ki lehetne küszöbölni a háborút. JEAN RENOIR rendezte a filmet világsikerrel, melyben háborús rész egyáltalán nem szerepel. — Főszerepök:

Jean Gabin, Dita Parlo, Pierre Fresnay és Erich v. Stroheim

Corso slágermozgó

Előadások: 3 márs. helyárak
5, 7, 15 és 9, 15 Uj Journal

MIKLAS ELNÖK

**Hitler bizalmasának
bevonása mellett**

Megalakult Ausztriában az új Schuschnigg- kormány

— 5 új, nemzeti-szociálista érzelmi tagja van az új kabinetnek — Amnesztiát kapnak az eddigi nemzeti-szociálista szervezkedés vezetői —

Bécsből jelentik: Tegnap este tíz órakor a berchtesgadeneri találkozóról a következő hivatalos jelentést adták ki:

— Schuschnigg dr. szövetségi kancellár és Hitler Adolf, a német birodalom vezére és kancellárja február 12-én megbeszélést folytattak, amelynek színhelye a Berchtesgaden melletti Obersalzberg volt. Természetesen megvizsgálták az Ausztria és a Német-birodalom közötti viszony minden kérdését. A megbeszélés célja az volt, hogy az 1936. július 11-iki egyezmény keresztülvitelében támadt nehézségeket tisztázzák. Egyetértés mutatkozott arra, hogy mindkét félnek elhatározott szándéka kitartani az egyezmény alapelvei mellett és ezeket a két állam közötti viszony kielégítőbb fejlődése kiinduló pontjának tekintik. Ebben a szellemben a február 12-iki megbeszélések után mindkét fél elhatározta, hogy azonnal életbeléptet bizonyos intézkedéseket. Ezekkel az intézkedésekkel biztosítják a két állam között olyan szoros és barátságos viszony létrehozását, amely a német nép történelmének és együttes érdekeinek megfelel. Mindkét államfőnek az a meggyőződése, hogy ezek az intézkedések egyuttal hatékonyan hozzájárulnak az európai helyzet békés fejlődéséhez.

Berlin. Tegnap este Berlinben is hivatalos jelentést adtak ki a berchtesgadeneri találkozóról. A közlemény teljesen azonos, az osztrák fővárosban kiadott hivatalos jelen-

tés szövegével.

Éjszaka 2 óra után megalakult az új osztrák kormány, melynek névsora a következő:

Szövetségi kancellár: SCHUSCHNIGG.
Alkancellár: HÜLGERTCH altábornagy.
Belügyminiszter és közbiztonsági miniszter: SEISS-INQUART államtanácsos (új tag).

Üllői-miniszter: DR. SCHMIDT GUIDO eddigi államtitkár.

Igazságsügyi miniszter: DR. ADAMOVICS J. A. J. OS egvetemi tanár (új tag).

Közügyügyi miniszter: PERTNER.
Kereskedelmi miniszter: RAAB MINISZTER, a keresztény szakszervezetek vezetője (új tag).

Nemzetvédelmi miniszter: ZECHNER.
Pénzügyminiszter: NEUMAYER.
Földművelésügyi miniszter: MANDORFER.

Népjóléti miniszter: DR. RESCH.
Tárcanélküli miniszterek: GLAISE, HORSNAU, ZERMATTO, eddigi államtitkár, ROTT eddigi államtitkár.

Államtitkárok: Belügyi államtitkár DR. SKUBL bécsi rendőrfőnök, munkásvédelmi államtitkár WACSEK Adolf (új tag), STERSKV DOIVA ezredes (új tag).

Az új kormány éjjel fél 3 órakor letette a hivatali esküt MIKLAS köztársasági elnök kezébe.

Rendkívüli kormány-intézkedések

Az új kormány amnesztiát adott ki a fogásban lévő osztrák nemzeti szociálisták számára. Viszonyásképpen Németországban felszámolták az illegális osztrák nemzeti szociálista mozgalmat és az ilyen természetű központokat feloszlatták.

A sajtószövetség vezetője tegnap rádióbeszédet tartott és ebben bejelentette, hogy a Hazafias Frontot kiszélesítik azok számára is, akik ellenséges magatartást tanúsítottak. Ebből arra következtetnek, hogy a nemzeti szociálistáknak megengedik a Hazafias Frontba való belépést.

Azt a hírt, hogy Leopold kapitányt az osztrák nemzeti szociálisták vezérét Németországba száműzték volna, megcáfolják. Leopold százados Bécsben tartózkodik és szabadlábon van.

Bécs. (Rador). Az a hír terjedt el, hogy az osztrák-bajor határon csapatösszevonások történtek, tényleg azonban nincsen másról szó, mint az alpesi hadosztály szokásos sigyorkorlatairól.

Ausztriában szigorú intézkedéseket léptetnek életbe az idegen állampolgárok ellen. A belügyminiszter rendelete kimondja, hogy nem csak az osztrák határon átlépő külföldi utasokat kell szigorúbb ellenőrzés alá venni, hanem a jelenleg Ausztriában tartózkodó idegen állampolgárok tartózkodási engedélyeit is revízió alá kell venni.

Olasz hivatalos körökben jóváhagyják azokat az intézkedéseket, amelyeket Németország és Ausztria foganatosítottak. Az eseményeket úgy tekintik, mint az Ausztria és Németország kibékülésének jelét. Schuschnigg számára kikerülhetetlen volt Hitler javaslatának elfogadása.

A Róma—berlini tengely megalakulása óta Olaszország megváltoztatta felfogását Ausztria függetlensége tekintetében. Az olasz—német megegyezés értelmében elkerülhetetlen volt az osztrák nemzeti szociálisták megerősödése.

A „Völkischer Beobachter” és a „Neue Freie Presse” a történetekről

A berchtesgadeneri találkozóról kiadott hivatalos jelentéssel foglalkozva a Völkischer Beobachter megállapítja, hogy a két német állam között öröndetes egyezmény és nagyfokú enyhülés következett be. Remélhető, hogy Európa többi államaiban élő németek körében is nagy örömet okoz ez a megegyezés, amely Hitler kancellár kezdeményezésére történt. A béke világító fátyla gyulladt ki és a két államfő eredményes találkozója méltó cáfolata azoknak a hazug híreknek, amelyeket Németországgal kapcsolatban terjesztettek.

A bécsi lapok közül egyedül a Neue Freie

Nyugtával dicsérd a napot

Mai sikerét asszonyom, puder, arcfesték és mindenféle más szépségápolószer biztosította. De mivel fogja este arcáról eltávolítani ezeket a gyakran káros szereket? Ne felelkezzen meg arról, hogy az epidermisznek, mint az emberi szervezet minden részecskéjének, nem csak ruházódásra, hanem táplálékra is szüksége van. A tejet minden neves bőrgyógyász a bőr csodaszerének ismeri el. Ezért az arcbőr tisztántartásához a Milkuderm-Milchfettcreme és fertőtlenítő bőrápoláshoz a Milkuderm-Hautsalbe alapját képezik a modern szépségápolásnak. A készítmények minden drogériában és gyógyszerárban kaphatók.

Presse füz megjegyzéseket az osztrák—német helyzethez. A német óhajások, írja a lap, kétségtelenül meghaladják az 1936. július 11-iki megegyezés kereteit és azokat olyan értelemben akarták kibővíteni, amely előrelátó s érett megfontolást tesz Ausztria kötelességévé. A Bécs és Berlin közötti kapcsolatok fejlődése nagy következményeket von maga után Európára és a béke megerősítésére. Ausztria nem tehet szemrehányást magának, mivel minden erőfeszítést megtett, hogy a legjobb szomszédi kapcsolatokat tartsa fenn a német birodalommal.

Megbélyegezték az amerikai munkás-szövetségek a Szovjet parancsuralmi rendszerét

Newyorkból jelentik: A Newyork Times nagy szenzációt keltő cikket közöl arról az eredménytelen felhívásról, amelyet Sztalin az amerikai munkás szövetségekhez intézett. Szovjetország diktátora azt a javaslatot terjesztette az amerikai munkásszövetségek elé, hogy azok abban az esetben, ha a szociálista eszméket teljes egészükben érvényre juttató orosz szovjetköztársaság összeütközésbe jut a tőkés társadalmi rend alapján álló államokkal, Amerika munkássága foglaljon állást a szovjetköztársaság mellett.

Sztalin felhívására Woll, az amerikai munkásszövetségek alelnöke válaszolt. Válaszában kinyilatkoztatta, hogy Szovjetország parancsuralmi kormány vezetése alatt áll és így a világ munkásságának nem áll érdekében, hogy támogassa.

Rémhírtérjesztésért őrizetbe vettek egy volt alpolgármestert

Bucurestiből jelentik: A „Capitala” jelentése szerint Constantin Foisort, a Goga kormány alatt kinevezett iasii alpolgármestert tartóztatták, mert riaszó híreket terjesztett. A letartóztatottat a katonai ügyészségnek adták át.

Hotineanu ezredes, katonai főügyész, cenzurafőnök tegnap folytatta a vizsgálatot annak az öt bucarestii újságírónak az ügyében, akik riasztó híreket továbbítottak külföldre. A vizsgálat még más személyek kiténének megállapítása iránt is folyik.

„URANIA” moz. 5, 7-15, 9-30
Ma utoljára!
I. Az utolsó pogány Milla és Lotusz-szal.
Híromnyelű feliratok
II. A sárga rém, Inkiinoff-al.

Oradea-nagyvárad HEYMANN mozi az óriási siker miatt egy nappal meghosszabbította
Jan Kiepura és Marta Eggert „Bohéme” („Szeretlek”)

c. film játszását. Így rajtuk kívül álló okokból a várva-várt

PREMIER HOLNAP

VANI!

Az előjegyzett jegyek érvényesek!

A kultura ugródeszkái

— Előadás a Kőlcsey Életiskolában —

Amióta a Kőlcsey-Egyesület ujabban népszerű tudományos előadásait megkezdte, az előadók közt, Ineu-Borosjenő kórházának igazgató-főorvosa minden télen egy előadással részt vett a nagyjelentőségű művelődési munkában. Ha igaz, hogy az ember a természet legnagyobb titka, akkor Balogh doktor a legszenvedélyesebb titkokutató közül való. Közel egy évtizede egy-egy előadása mindig az ember testi és lelki mivoltának más-más szempontbéli magyarázata volt. A haladó természettudományok megállapított törvényszerűségei és a fantáziás lélek megérzései minden előadásának olyan erői, melyekkel nagy hallgatóság lelkében egységes érdeklődést tud felkeltetni és kielégíteni. Az este olyan oldalról világította meg a mindenség legnagyobb titkát, az embert, mely a legmodernebb kutatásnak a tárgya.

Azt mondja az amerikai Garbedian, akinek kitűnő könyvét: „Természettudomány legújabb állomásai” cím alatt a Magyar Természettudományi Társulat múlt év végén jelentette meg magyar fordításban, hogy a modern kutatás nap-nap után újabb és újabb bizonyítékok birtokába jut, amelyek mind azt a föltevést támasztják alá, hogy a növényi és állati élet idők során lassacskán, fokozatosan fejlődött ki valamely közös ősből, mint az evolúció nagy drámájának részese; a dráma maga talán több mint egymilliárd év előtt vette kezdetét. Erről az evolúcióról beszélt az este Balogh doktor megértő hálás nagy közönségének a költő fantáziájával és a tudós nyomozó logikájával annak magyarázatával, melyek voltak azok az ugródeszkák, ahonnan az ember a civilizáció és kultura folyamába jutott.

Azzal kezdte, hogy a tudósok az édenkertet Mózes könyve alapján a Tigris és Eufrates táján keresték, pedig az embert megelőző harmadik korban az egész föld édenkert volt. Az első egyenlítői klíma lassan a meleg s végül a mérsékelt éghajlatra ment át örök tavaszával. Hihetetlenül buja növényzet borította a meleg beltengerek környékét, magában a tengerekben óriási cetek, halgyíkok uszkáltak, óriási csuszó-mászó állatok és repülő sárkányok uralták e földet.

Holt élt-e már e korban az ősember, nincs tárgyi bizonyíték, de a természettudományi filozófia biztosra veszi. E korban a kihalt ősmajmok éltek, amelyek között az ember ősi alakja is jelen volt. E korban folyt le az emberré-levés nagy kultur eseménye. A fejlődés láncszemének hiányában úgy vesszük fel, mintha az ember a kultura meleg tengerébe ugródeszkákról dobta volna le magát.

Négy fő kultur ugródeszkát veszünk fel és pedig agyunk hihetetlen mérvű fejlődése, a felegyenesedés, a beszéd és testünk csupasz volta. E tulajdonságok mind csak az emberről találhatók fel és csak az emberre jellemzők. Hihetetlen áldást hoztak e tulajdonságok magukkal és uralkodóvá tették az embert a szárazföld, a víz és levegő felett, jármába hajtva a állat világot s kénye-kedve szerint ülteti vagy irtja a rengeteget és tenyészt a hasznos és dísz növényeket.

A kultura áldásai mellett azonban ott vannak agyának és egyéb testrészeinek eltorzulásai, hiányai és sok tekintetben alsóbbrendű volta az állatokénál. Maga az aránytalanul fejlődött agy az ideg és elme szinte kínzó, örökös forrongását követeli s az álmatlanság, idegesség, elmebajok általánosan gyötrik az embert. A felegyenesedés pedig bonctani, biológiai és kórtani szempontból torzra alakította az embert és óriási előnyei mellett súlyos, néha egész életre kiható betegségek forrása lett. A beszéd központjának egyoldali elhelyezkedése a némaság lehetőségét rejti magában. Testünk csupasz volta nem ad elég védelmet és folytonos óvatosságot, gondoskodást követel az időjárás szeszélyeivel szemben.

Koránt sem szabad hinnünk, hogy testünk elérte a tökéletesedés földi lehetőségét. Végleg ki nem alakult, tökéletlen állapota a fejlődés sejtető, de még be nem látható lehetőségét tárja elénk. Az ember annyira benépesítette e földet, hogy teljes kiveszése — mint az a heidelbergi és neander völgyi emberrel történt — nem fenyegeti az emberi nemet.

A 400 km-es sebességű autón, a tengeralattjárón s a repülőgépen haladó ember, aki már a kozmikus sugarakban fürdik, új tyust feremt ki magából, mely degenerálódás és ujjaképződés útján nemcsak magát, de környezetét is át fogja alakítani.

Az egyórás előadás végén a közönség meleg ünneplésben részesítette a Kőlcsey-Egyesület népszerű társelnökét.

A Kőlcsey Életiskola ennek a télnek művelődési előadásorozatát jövő szerdán február 23-án fejezi be az Iparos Kulturházban. Azon a szerdán Czédly Károly doktor lesz az előadó.

Megmentették a Papanin-expedíciót

Egy moszkvai távirat röpitette világra a hírt, hogy a Papanin-expedíciót tegnap éjszaka megmentették. Az egyik jégtörő hajó a „Taimyr” parancsnoka szikratáviratban közölte az orosz fővárossal a következőket:

„Nagy örömiünk van. Annyi sok vihar és köd után, ma végre szép időnk van, a látási zavarok is elmúltak és csillagos, fényes éjszakában dolgozik hatalmas reflektorunk és adjuk a jeleket a most már minden bizonyonnal közelünkben levő „Papanin” expedíciónak.”

A másik távirat azt jelentette reggel hat órakor, hogy érintkezésbe léptek a jégtáblán uszó „Papanin”-expedícióval, melynek rádiókezelője Krenkel jelentette, hogy jól látják a „Taimyr” fényszóróját és utasítást kértek, mivel könnyíthetik meg a jégtörő hajó munkáját, hogy közelükbe érhesse.

Ostaltzew kapitány a „Taimyr” parancsnoka utasítást adott a „Papanin”-expedíciónak, adjanak pontos információt milyen nagy az a jégtábla, amelyen usznak, le tud-e ott szállni egy repülőgép. Azonnal megjött a válasz, hogy az a jégtábla, amelyen az expedíció található, nem alkalmas a leszállásra, de azon-

nal keresnek egy másik jégdarabot, amelyre leszállhat a repülőgép. Nemsokára újabb rádióüzenet jött a „Papanin”-expedíciótól, amelyben közlik, hogy átmentek egy másik nagyobb jégtáblára, amely 420 méter hosszú és 250 méter széles és ezen már leszállhat a repülőgép.

A „Taimyr” hajó lassan halad az expedíció közelébe, közben fényjeleket is adnak le és így érintkeznek a szikratávirón és rádióon kívül a „Papanin”-expedícióval. Amikor a repülőgép el akart indulni a hajó fedélzetéről, ismét heves vihar keletkezett, amelynek elcsendesedése után a „Taimyr” fedélzetéről reszketve a félelemtől, hogy mi történt a vihar alatt az expedíció tagjaival, adták le az első fényjelet. Nagy örömiükre pillanatok múlva megjött a válasz a „Papanin”-expedíciótól: Fellöttek egy színes rakétát, amelyet jól láttak a „Taimyr” fedélzetéről. A legutolsó jelentések szerint a „Taimyr” fedélzetén a repülőgépek előkészültek a jégtáblára való leszállásra és most már nem fér kétség hozzá, hogy megmentik a „Papanin”-expedíciót, amely az Északi Sarkon folytatott időjárás-kutatásaival sok nagy szolgáltatást tett az egész tudományos világnak.

Elégtételt adott a chisinaui tábla

az ügyvédkamarából kizárt zsidó-vallású ügyvédeknek

Chisinauból jelentik: Nagyjelentőségű döntést hozott tegnap az ltteni ítélőtábla. A chisinaui ügyvédi kamara — más kamarák példájára — mintegy tíz nap előtt kimondta, hogy felfüggeszti azokat a zsidó ügyvédeket, akik 1918 november 18-ika után iratkoztak be a kamarába. A zsidó ügyvédek szám szerint huszonegyen ezt a határozatot beadvánnyal támadták meg az ítélőtábla előtt. A tábla tegnap tartotta meg a tárgyalást, amelyet nagy

érdeklődés mellett folytattak le.

A tábla ítéletében helyt adott a zsidó ügyvédek felebhezésének és kimondta, hogy felfüggesztésük jogellenes volt, miért is visszahelyezte a felfüggesztett ügyvédeket összes jogaikba.

Bizonyos, hogy a chisinaui ítélőtábla döntése után másutt is meg fogják támadni a felfüggesztési határozatot a zsidó ügyvédek.

Különös válóper a bécsi bíróság előtt

Nincs jogi ereje annak az irásnak, melyben a feleség kötelezi magát a válásra

Bécs. Érdekes válóper tárgyalta a bécsi legfelsőbb bíróság. A válóper Nolke-Walter mérnök adta be felesége ellen s a per során rendkívül bonyolult történet került napvilágra.

A mérnök egy kirándulás során ismerkedett meg Kohler Margarita 18 éves, bécsi úrlánnyal s azonnal hevesen udvarolni kezdett neki. Az udvarlásból szabályos szerelem keletkezett, de a leány egy idő múlva észrevette, hogy a férfi hidegebb hozzá és egyre tartózkodóbb. Ez a hidegség annál inkább is megdöbbentette a leányt, mert szerelmüknek következménye mutatkozott.

Margarita először öngyilkosságra gondolt, de azután elhatározta, hogy végzetes tette előtt még beszél a férfivel.

A mérnök eleinte hallani sem akart a házasságról, mert mint mondotta, ő szabad és független ember és nem tűr semmiféle megkötöttséget. A leány kért, könyörgött neki s végül egy áthidaló megoldással állt elő. A megoldás szerint a mérnök vegye feleségül s csak addig maradjon mellette, amíg a gyermeke megszületik. Így elkerülte a botrányt és a szégyent. Ha azután a gyermek megszületett, elválhat tőle s ő irást ad neki arról, hogy a válást nem fogja megakadályozni.

Még azt is közölte a leány, hogy semmiféle anyagi igényt nem fog támasztani, mert hiszen szülei gazdagok és jól eltartják.

A mérnök az ajánlatot elfogadta és így a különös, látszatházasság létrejött.

Senki sem tudta, hogy milyen körülmények között jött létre a házasság, a kívülállóknak szerint a fiatalok „boldogan” éltek és nem volt semmi baj.

Hamar megszületett a kisbaba is s a szomszédok elragadtatva beszéltek arról, hogy a „mérnökék milyen harmónikusán élnek.” Alig multak el viszont a szülés körüli izgalmak s alig kelt fel a betegágyból a fiatalasszony, amikor a férj egy szép napon elébe állt és kijelentette, hogy megállapodásuk értelmében most elválnak.

— Arról szó sem lehet, — jelentette ki kategorikusan a fiatalasszony.

— De hiszen irásban adtad, hogy elválsz! — ámult a mérnök.

— Még ha százszor is irásban adtam sem válok el, — volt a válasz.

A dühös férj azonnal ügyvédhez rohant és beadta a válóper, melyet első fokon elutasított a bíróság azzal, hogy az asszony által adott irásbeli kötelezettségnek semmiféle jogi érvénye nincs. A legfelsőbb bíróság hasonló álláspontra helyezkedett és a válás kérését elutasította.

Február 24-én

a Városi Színházban

Tereanu Mimi és Teban

modern művészi táncestje

Jegyek elővételben a Libraria Diecezana-ban 180—15 leies áron.

A BÉLYEG

Irtá: MÁRAI SÁNDOR.

Egészen kis hír jeleni, hogy Amerikában százhuszonháromezer aláírással kérvényt nyújtottak be a postaiügyi miniszterhez, s e kérvényben az aláírók követelik, adjon ki az amerikai posta bélyeget Greta Garbo arcképével. A hír eredetét nem ismerem, valódiságát nehéz ellenőrizni. De bizonyos tüneteken okulva, első szóra elhiszem, s igen jellemzőnek tartom.

Greta Garbo valószínűleg kitűnő mozsztárs, a világ nem őri meg ok nélkül egy-egy színészi teljesítménytől. Hogy színésznő-e, már nehezebb megítélni, mert a mozgóképen, különösen az amerikai mozgóképen a rendező minden csinos, vagy érdekes arcból azt „hozza ki”, amit akar. A tünemény mindenképpen hatott a világra: Garbo ma fogalom, mint a rágógumi, vagy az önberetváló készülmény, való penge. Janánok éppen úgy őriöngenek, mint angolok és magyarok. A mozgóképek, melyek nevének jelzését viselik, tömegeket csodítanak ma is a színházakba; valahol olvastam, hogy vonzereje csaknem töretlen, azt hiszem, harmadik a versenyben: az első helyét nevet elfeledtem. Bizonyos, hogy ez a svéd hölgy több embert szórakoztatott és rikátozott meg, mint Sarah Bernhardt. Jászai Mari, Suzanne Després, Duse és Márkus Emilia együttesen. S ha megérkezik Európába, úgy őrzik, mint a királyokat.

Az ötlet, hogy az amerikai posta e színésznő népszerű arcképével díszített bélyegeket bocsásson ki, mégis ijesztő. Valami fellázad bennünk e hír hallatára. Lehet, hogy e lázadás igazságtalan? Vizsgálom magam is a hírt, s zavartan írom e cikket. Az amerikai bélyegen eddig az elnökök, a híres politikusok, a nagy hazafiak arcát láttuk: Washington, Franklin, Lincoln képeit. A köztudat úgy szokta meg, hogy a bélyeg, ez a ragasztható halhatatlanság, egy népi közösség legnagyobbjainak jár csak: azoknak, akik politikai, társadalmi, vagy tudományos vonatkozásban valami általános érvényűt alkottak a közjó számára. De Greta Garbo nem vett részt az amerikai szabadságharcban, nem találta fel a veszettség elleni szérumot, nem írt husvéti cikket, nem fedezte fel a gyermekágyi láz gyógyszerét, nem alkotott ingót, mint Eötvös, s még csak halhatatlan zeneműveket sem írt, mint Liszt Ferenc, Müve, ha ugyan szabad filmjeinek összegét „mű”-nek nevezni, lehet érdekes és népszerű, de semmire sem halhatatlan: a műfajból önként következik, hogy műveiknek híre mulandó, s ötven év múlva a legelszántabb mozilátogatók sem emlékeznek már a kitűnő Garbo nevére. Iztlésünket sérti, vagy szellemi és emberi igényünket, hogy az érdekes női fejet odavéssék a bélyeg miniatűr halhatatlansági plakettjére? Most ne kritizáljuk Greta Garbo „művészetét”; olyan az, amilyen, s a maga stílusában valószínűleg jó. A világról van szó, mely ilyen szembezőkősen összecseréli a fogalmakat: nem tud már különböztetni hírnév és teljesítmény között.

Ezért érdekes és nagyon jellegzetes a Garbo-bélyeg, akkor is, ha terv és ötlet marad csak. Ugy látszik, a zavar teljes. A reklám és a propaganda új gondakört terem a nemzetek számára: az elsörendű ember mindig a legիրésőbb. A disztinkció egyre nehezebb lesz: a tömegek számára egyértékű az író, a boxolóval, a politikus a híres börzevezérrel, a próféta a népszóval és Greta Garbo egyértékű Lincoln Ábrahámmal. Ez az, ami érdekes az új amerikai bélyeg ötletében. Nincs határ többé. E szemlélet szerint nemzeti hőssé lehet avatni egy új, minden előzőnél hatásosabb hajszesszel, vagy feltalálta és népszerűsítette az elragadtatottan rágógumit. A bélyeg, mely Greta Garbo arcképével díszítve kerül ki a világba, csakugyan értékes és jellegzetes lesz, s nemcsak a gyűjtők számára: bizonyos egy korról, mely lusta és indolens volt már a megkülönböztetéshez, s a Garbo-bélyeget nemcsak leveleire ragasztotta fel, hanem homlokára is. Kezdetben volt a Washington-korszak, aztán volt a Garbo-korszak. Mit gondolnak, mi jöhet rána?

*Aranyér ellen
Goedecke fele arusdi!*

Murgau Liviu rendőrkezes nyilatkozata Aradváros nagyközönsége számára

— „Bármilyen panasszal forduljanak azonnal hozzám!” — mondotta az új rendőrségi vezető —

Murgau Liviu, Aradváros új rendőrkezes-tora, szerdán délelőtt elfoglalta hivatalát. Murgau Liviu, aki előzőleg két és fél évig Deva-Déván teljesített szolgálatot az ottani rendőrség élén, szerdán reggel érkezett meg Aradra, ahonnan szombaton délután, az aradi rendőrség átvétele után utazott el hivatalos ügyeinek elintézése céljából. A rokonszenves rendőrségi tisztviselő 1919-ben lépett állami szolgálatba. Iskoláinak elvégzése után a Cluj-kolozsvári rendőrségnél nyert beosztást. Ardeal-Erdély fővárosában töltött több évi ténykedése után több más transilvaniai város rendőrségénél teljesített szolgálatot. Legutóbb Deva-n rendőrkezesi minőségben két és fél évig vezette eredményesen a rendőrséget. A rendőrkezes szerdán délelőtt, hivatalának elfog-

lalása után fogadta a sajtó munkatársait és az alábbi nyilatkozatot adta az Aradi Közlöny munkatársának:

— A legőszintébb szándékkal jöttem el Aradra — mondotta Murgau Liviu. — A tisztesség és törvényesség alapján állok és ezek keretein belül a törvények legteljesebb tiszteletbentartása mellett teljesítem a hivatásomat. Felkérem a város lakosságát, hogy bármilyen panasszal forduljanak azonnal hozzám, mert minden jogos sérelmet legelővidebb időn belül orvosolni fogok, de kérem a város polgárságát, hogy támogasson engem is munkámban, hogy azt a legteljesebb megalégedésre végezhessem. — fejezte be nyilatkozatát Aradváros új rendőrkezes-tora.

Borzalmas tömegkatasztrófa történt a Sidney-i új kikötő felavatásán

Felfordult egy tulzsufolt kivándorló-hajó és

cápák falták fel a vízbezuhanó utasok egy részét

Sidneyből jelentik, hogy az ausztrálai angol gyarmat létesítésének 150. évfordulója alkalmából tervbe volt iünnepségek borzalmas tömegszerencsétlenséggel kezdődtek. Vasárnap a sidneyi kikötőben felfordult egy kiránduló gőzös, amelyen 175 utas tartózkodott. A gőzös utasai a „Louisville” amerikai cirkálóhajót akarták megtekinteni. Ez a cirkálóhajó az ünnepségekre érkezett a kikötőbe. A kirándulóhajó utasai közül harminc életét veszítette és több súlyos sebesült a halállal vívdók.

A súlyos katasztrófiát maguk a hajó utasai okozták. A teljesen zsufolt kis gőzös a part mellett haladt, amikor az utasok, hogy jobban láthassák az amerikai cirkáló, valamennyien a hajónak arra az oldalára szaladtak, ahonnan a cirkáló jobban láthatott. A félpodlra fordult hajó elvesztette egyensúlyát és felfordult. A

vízbeesett utasok között vad pánik tört ki és valósággal egymást nyomták az emberek a víz alá. Több utas a katasztrófa percében a kabinban tartózkodott és a hajóval együtt pusztult el. A pánikot csak fokozta az a körülmény, hogy a kikötő vizében állandóan vannak cápák. A „Louisville” páncélos cirkáló tengerészei ennek ellenére a vízbe ugrottak, hogy a hajótörötteket megmentésék. Hasonlóképpen cselekedtek a rendőrök is. A matrózok és a rendőrök életük kockázatásával egészen az elsüllyedt hajóig merészkedtek le a vízbe és több utast oly módon mentettek meg, hogy a kabinok ablakát beverték.

A halottak pontos számát még nem ismerik. Eddig harminc halottról tudnak s ezek közül tizenhétnek holttestét még nem találták meg. Lehetséges, hogy cápák falták fel őket.

Máglyán akarta elégetni Szaplanczay Évát,

Magyarország volt szépségkirálynőjét

A magyarországi nyílaskeresztes író zavaros „reformtervet”

Budapest. Machay Károly nyilas cikkiró cikket írt, amelynek tartalma miatt dr. Eckhardt Tibor magyar országgyűlési képviselő dr. Pfeiffer Zoltán ügyvéd útján sajtópert indított ellene.

A vádirat ismertetése után dr. Pfeiffer Zoltán ügyvéd indítványozta a vádlott elmeállapotának megvizsgálását. Elmondta, hogy Machay hogyan

üldözte szerelmével Szaplanczay Éva színésznőt, Magyarország egykori szépségkirálynőjét.

A vádlott kijelentette egy alkalommal, hogy ha ő, vagy Szalasi kerül majd uralomra, akkor a Mussolini-téren máglyán meg fogja égetni Szaplanczay Évát. Akciót is indított, hogy minden magyar nőt erényövvvel lássanak el és a kulcsot csakis az anyakönyvvezető adhatja át. Később megalégedett volna egy zipzárral. Leborult Szaplanczay Éva előtt és politikai hatalmát felajánlotta neki. Lábai elé borulva mon-

dotta, hogy Gömörmegye egész uri társadalma ő mögötte van és el fog jönni az idő, amikor a hatalmat megszerzi. Kijelentette a vádlott azt is, hogy a budapesti Mussolini-téren kétezer embert fog felakasztatni.

Dr. Dániel Sándor ellenezte Pfeiffer indítványát. Machay Károly pedig kijelentette, hogy csupán felfújt pletykák azok, melyek az indítványban szerepelnek.

A törvényszék elutasította Pfeiffernek a vádlott elmeállapotának megvizsgálására vonatkozó indítványát.

A törvényszék végül bünösnek mondotta ki Machay Károlyt sajtóragalmazás vétségében és ezért 100 pengő pénzbüntetésre ítélte el. A vádlott és védője fellebbeztek.

SEI ECI: 5, 7-15 és 9.15 órákor.

Utóljára!

Egy visszanyert élet
MELE OBERON JOHN GARRICK

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség20-14
Kiadóhivatal... ..11-51

Válogatott hírcsáságok

Jaques Henry kanadai lélekbuvár a haj szeléről állapítja meg az ember temperamentumát, az orr körvonalából pedig a jellemét. Hölgyeknél persze ez kissé nehezebben megy, mert ha a jókedvük és az orruk valódi, még mindig nyitott kérdés marad, hogy a jellemük, vagy a hajszáluk-e a hamis.

Newyorkban megnyílt a világ első mozija, amelynek nézőterén székek helyett nyugágyak vannak, úgyhogy a moziféltogatók előadás közben nyugodtan álmra hajthatják fejüket. Ritmikusan szuszogók és dallamosan horkolók részére jóakkuszikájú páholyok, amikhez az ébrenlevők fogcsikorgatását a hangmérnökök kellemesen mirelik.

Lewis E. Drake, a wisconsini egyetem tanára, többeszer személyen folytatott kísérletet alapján megállapította, hogy az ember 49 éves korában tanul a legkönnyebben. Nem értem, hogy miért kezdik akkor már hat éves korában molesztálni az embert az egyszereggel, nemhogy hagynák legalább ötven évig fára mászni és Indiánát játszani.

Egy midlandi gyár komprimált sörtablettákat gyárt, amelyeket légmentesen elzárt, cipőpasztabozszerű bádogban árusít. Ha azonban valaki sörtablettá helyett véletlenül a cipőkenőcsöt nyelné le, a gyár szívesen megfizeti az utána harapott keféit.

KÁNYA TECA

— IDŐJÓSLAT. Mérsékelt északkeleti, keleti szél, változó felhőzet, helyenkint havazás. A hőmérséklet kissé csökken.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 14.13, London 21.60, Newyork 429.12, Brüsszel 73.02 és fél, Milano 22.62 és fél, Amszterdam 240.92 és fél, Berlin 173.95, Prága 15.12, Varsó 81.90, Belgrád 10, București 3.25.

— Kihallgatáson jelent meg a miniszterelnök Maria anyakirálynénál. Bucurestiből jelentik: Úfelsége Maria anyakirályné ma kihallgatáson fogadta dr. Miron Cristea pátriárkát, a kormány elnökét.

— Három napon belül kell elintézni a közigazgatási hatóságokhoz benyújtott kérvényeket. Bucurestiből jelentik: A belügyminisztérium úgy rendelkezett, hogy a közigazgatási hatóságok a hozzájuk benyújtott kérelmeket három napon belül kötelesek elintézni. Abban az esetben, ha beszámoló készítése is szükséges, az elintézés határideje legfeljebb öt nap lehet. A sürgős kérések elintézésére meghatározott határidő 24 óra.

— Újabb letartóztatások a IAR-gyár ügyében. Braşov—Brassóból jelentik: A Braşov—brassói IAR-gyár mérnökét, Petre Carpot, mint ismeretes, rövid idővel ezelőtt letartóztatták és most újabb elfogatási parancsot adtak ki Lascu és Bota mérnökök, valamint Neacşu és Stefan munkavezetők ellen, akik az állam kárára elkövetett sikkasztásokba bele vannak keverve.

— Kétmillió kilogramm gyapot érkezett az országba. Bucurestiből jelentik: A szövetségi központ még két hónappal ezelőtt elhatározta négy-millió kiló gyapot behozatalát. Az első kétmillió kilogramm meg is érkezett s megkezdtek a falvakban való szétosztását. A további kétmillió kiló gyapot a napokban érkezik. A gyapotbehozatal értékét 500 millió leire becsülik.

— A VILÁG ELSŐ MILLIOMOS KUTYAJA. Bucurestiből jelentik: Az osztályorsjáték legutóbbi húzása alkalmával az egyik 1 millió nyerményt egy Cutu nevű ismeretlen egyén nyerte. Kiderült, hogy egy kutyaról van szó, amelyet tulajdonosa szerencsés állatnak tartott s ezért nevére vásárolta meg a sorsjegyet. „Domnule Cutu” a világ első milliomos kutyája.

— A Nádla—nagy-laki premilitaris ifjak bálla. Nádla—Nagy-lakról jelentik: Február 20-án nagy műsoros estélyt és bálát rendeznek a Nádla—nagy-laki premilitaris ifjak Manaila őrnagy védnöksége alatt. A változatos műsor és a nagyszabásúnak ígérkező estély iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Nádla—Nagy-lakon.

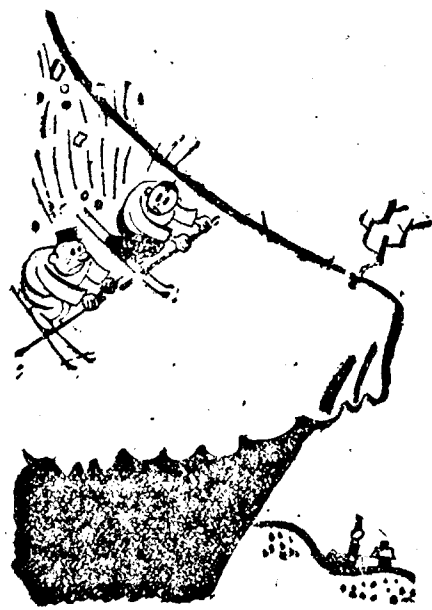
Pazsitny Bonaventura dr. minorita rendfőnök hosszabb időre eltávozott Aradról

Pazsitny Bonaventura dr. minorita rendfőnök e hó elején elutazott Aradról. Pazsitny Bonaventura dr., aki — mint ismeretes — a minorita rend Ardeal—erdélyi és Banat—bánsági rendtartományának köztisztviselőben álló feje, körutat tesz a rendtartomány területén és ezalkalommal több rendházat meglátogat, elsősorban a Baiamare—nagybányát, ahol a most folyó papi vizsgákon elnököl. A minorita rend nagytekintélyű és általános rokonszenvenben részesülő főnöke, mint értesülünk, hosszabb időt szándékozik Aradtól távol tölteni. Ezalatt a rend ügyeit levélben közölt utasításai után továbbra is ő vezeti. Pazsitny Bonaventura dr. hosszas távollétét úgy rendtársai, mint az aradi római katolikusok sajnálattal nélkülözi. A rend ugyan nem vallja kárát a tartományi főnök távollétének, mert hiszen módjában áll a rendtartomány ügyeit körutja alkalmával is személyesen vezetni és irányítani, mégis súlyosan nélkülözik távollétét Aradon a rendtartományi főnök kedves és közszereplésben álló egyéniségének. Pazsitny Bonaventura dr. nagy tekintélyét és azt a szerető gondoskodást, amely a rendtartomány központjában való tartózkodását jellemzi, nem szívesen nélkülözi a város katolikus társadalma. Igen sokan nagy szeretettel és türelmetlenül várják a minorita rendtartományi főnök körútjának mielőbbi befejezését.

— Székrekedésben szenvedő bágvad, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a bélmozgást reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar megelénkíti, az emésztőcsatornában összegyűlt salakot kiüríti, a vérkeringést szabaddá teszi s a gondolkodó- és munkaképességet emeli. Kérdezze meg orvosát.

— Az újságíróknak kiadott vasuti szabadjegyek felülvizsgálata. Cluj—Kolozsvárról jelentik: Dr. Buteanu Aurel, az ardeali és banati román újságírók szindikátusának kitűnő elnöke, emlékiratot nyújtott be C. Anghelcsu közlekedésügyi miniszterhez. Buteanu arra kéri a közlekedésügyi minisztert, hogy rendelje el az 1938. évre kiadott újságírói vasuti szabadjegyek felülvizsgálását. Kérését azzal indokolja meg, hogy az újságírói szabadjegyek kiosztása körül az idén számos igazságtalanság történt és egész sereg olyan régi, érdemes újságírót mellőztek, akiket a vasuti szabadjegy megilletett volna. A memorandum alapján minden valószínűség szerint rövidesen sor kerül az újságírók részére kiadott vasuti szabadjegyek felülvizsgálatára.

Késői feltételek

— Na és, mondja gyorsan, most mit kell tennünk...?
— Maga kérde? Hát nem maga itt a sztanár...
— Fenét. Én azt hittem, hogy magat

Kivégezték Moszkvában Trockij egykori magántitkárát

London. Moszkvából jelentik, hogy Trockij volt magántitkárát Wolf Ervint ma reggel Moszkvában kivégezték. Wolf Ervin németországi származású, egy reichenbergi vagyonos nagykereskedőnek volt a fia. Amikor Trockij Stockholmban élt, ő volt a magántitkára és éveken keresztül környezetéhez tartozott. Később, amikor a volt szovjetvezér Mexikóba vándorolt, Wolf Ervin a köztársasági Spanyolországba tette át székhelyét, ahol hónapokkal ezelőtt letartóztatták és hosszabb fogság után Moszkvába szállították, ahol halálraítélték és kivégezték.

Párisi jelentés szerint a szovjet diplomáciai körökben tovább folyik a nagytakarítás. A lapok értesülése szerint legutóbb Padalszkij, a szovjet kormány nagykövétét lötték agyon. Néhány nap előtt felmentették állásától Japov Ivning légügyi főfelügyelőt, aki azelőtt belügyi népbiztos volt.

— Harsányi Zsolt, vagy Kállay Miklós lesz a budapesti Petőfi Társaság új alelnöke. Budapestről jelentik: A Petőfi Társaság legutóbbi felülvizsgálata után a tagok zárt ülést tartottak. A zárt ülés határozatairól érdekes nevek és adatok szivárogtak ki. A legközelebbi tagválasztó közgyűlésen ugyanis tiszteletbeli taggá fogja választani a Petőfi Társaság Csengery Jánost és Kéky Lajost. Császár Elemér elnökké választásával megüresedett az alelnöki tisztség. Erre két jelölt van: Harsányi Zsolt és Kállay Miklós. A levelezőtárgyak sorába iktatják legközelebb Nyírő Józsefet. Kültagok lesznek Csók István és a Japánban élő Watanabe-Metzger Nándor. Beérkeztek már az ajánlások is az öt megüresedett rendes tagsági helyekre is. A tagok nyolc jelöltet ajánlottak az öt helyre: Galamb Sándort, Lendvai Istvánt, Föthy Jánost, Török Sándort, Haraszthy Lajost, Kosáryné Réz Lolát, vitéz Somogyváry Gyulát és Szitnyay Zoltánt.

— Összeszurkálták a sötét utcán. Tudosie Dumitru aradi Renasterei-ucca 44. szám alatt lakó munkás feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki őt súlyosan összeszurkálta. A feljelentő szerint tegnap este amikor hazafelé tartott, valaki rátámadt a sötétben és bicskával több szurást ejtett rajta. Tudosie Dumitru súlyos sérüléseivel a központi kórházban ápolják. A mérnyelő kézrekerítésére vizsgálatot indított a rendőrség.

Örökké-látó szem

A testjavító-műhelyek meglepő ujtásokkal kísérleteznek, nem éppen eredménytelenül, a végén még megérjük, hogy a halott testet élőbe ültetik. Régi attrakció, hogy a halott szíve mesterséges tápfolyadékban a világ végéig is él, most az angol „Lancet” folyóiratban olvassuk, hogy a szem szaruhártyáját ki lehet operálni a halott szeméből és átültetni élő szembe. Ezzel megcsinálták a doktorok az örökké látó szemet, ami nemcsak mutatvány, hanem áldásos operációs eljárás a látás visszaadására — vakoknak. Olyan vakok, akiknek szemidegei épök és vakosságuk kizárólagos oka a szaruhártya megbetegedése, újra láthatnak, ha rossz szaruhártyájukat kioperáltatják s helyébe halott ember ép szaruhártyáját ültetik. Ezt az átültetést 95 esetben alkalmazták, tízennyolcszor teljes eredménnyel járt, 17 páciens homályosan látott, a többinél azért nem járt eredménnyel a műtét, mert a szaruhártya elváltozásán kívül egyéb irányú rendellenességek is mutatkoztak. A humánus cél felelőtti a kissé szokatlan művi beavatkozást az élet és halál mesgyéjén.

— Vanjcsék Vajk Ferenc halálára. Vanjcsék Vajk Ferenc MÁV műszaki főtanácsos elhunyt, ismét egy a régi aradi magyarságból. Tevékeny szerepet játszott Arad társadalmi életében és mint a megyei bizottság virilis tagja, Aradmegye ügyében. Repatriálás után a MÁV igazgatóságánál kapott beosztást, szakudása és szorgalma gyorsan vitte előre pályáját, de váratlan elhunyt a kettőtörte fellelő ivelő karrierjét. Orvosai szivtombólist állapítottak meg, mi kétheti betegség után végzett hatalmas szervezettel. Vanjcsék Ferenc felesége révén, aki Stankovici Miklós volt aradi vasuti üzletvezető unokája, rokonságba került a Jugoszláviában előkelő szerepet játszó Stankovici és Stirsky-családokkal. Leánya, Vály Gyöngyi néven a budapesti Vigaszház ismert művésznője. Aradon kiterjedt rokonsága és baráti köre, a Földes—Hehs—Horovitz—és Schmidt családok, és még számosan gyászolják egy melegsívű, nobilis gondolkodású férfi távozását.

Szinkéz

Budai Nagy Antal

Kós Károly történelmi drámájának bemutatója az aradi színházban

Amidőn az aradi színház a Baumgarten-dijas transilvaniai író darabjának bemutatóját hirdette, őszinte örömmel vettük tudomásul, hogy ez évadban nemcsak ugynevezett „import” darabok előadására vállalkoztak, hanem komoly kulturális tervet is igyekeznek megvalósítani: megismertetni a kibontakozó transilvan drámairodalom legszebb terméseit. — Nyíró József színművének bemutatóját, az egyéniségben leginkább transilvan író, Kós Károly drámájának előadása követte.

Budai Nagy Antal, a kelyhes vezér drámai története igaz, hogy megkésve érkezett el Aradra. Szinte egy esztendő hullt el, amióta ez izig-vérig transilvan dráma megkezdte dialutját, hirdelve a transilvan szellem szépségeit, Kós Károly csodálatos szép mondatok emlékeztetnek a régi ötvösmesterek gondtal és szívvel csiszolt ékszeire.

Az aradi színház előadásáról — ismervé jól a körülményeket, — nehéz bírálatot mondani. A dráma megelevenítése úgy diszletekben, mint a transilvan szellem közvetítésében kétségtelenül nem volt hiánytalan, azonban számot kell vetni azzal is, hogy e dráma a legkiválóbb drámai együttesnek is komoly feladat. Megállapítható azonban, hogy a hiánytalanságok elsikkadtak a lelkes játékokban, amelyek szinte minden szereplő igyekezett az író elképzeléséhez hiven megeleveníteni a kelyhes felkelők figuráit. *Badóczy István* egyéniségben és szerepfelfogásban kellemes meglepetést keltett. *Bálint Anna* passzív szerepében ismételtelen is bebizonyította, hogy a legkomolyabb ereje a drámai társulatnak. *Kozma Hugó* a levegőszerűben, művészi formálta meg az író által elképzelt alakot és id. *Szendrey Mihály* alakítása is a színiátszás magas színvonalát érte el. *Szabadjai Miklós* mély, megkapó humorral szötte át rövid szerepét. *Némethy István* úgy maszkjában, mint játékkétségében remekelt: állandóan fejlődő színész. *Mátray Rózi*, *Ágai Margit* és *Lénárd Mária*, *Karácsonyi Miklós*, *Salgó Jenő*, *Szabó Gyula* játéka kitünően illeszkedett a gördülékeny előadás keretébe. A töretlen egységű előadás *Horváthi László* rendező érdeme. n. f.

A színház hírei

* Csütörtök délután 4 órakor ifjusági előadás: „Jézusiaragó ember”. Nyíró József nagy magyar író kiváló színművét játssza a szintársulat a diákoknak. Belépti díj 15 lei. Az előadás pontosan 4 órakor kezdődik. Minden szülő küldje el iskolásgyermekeit az előadásra.

Este 9 órakor: „Sárgapitykés közlegény”, olcsó helyárrakkal. Akik vasárnap délután 3 órai előadásra már nem kaphattak jegyeket, csütörtökön este eljöhettek megnézni a nagyszerű „Sárgapitykés közlegényt”. Premier szereposztás! Olcsó helyárrak!

* Pénteken este 9 órakor: „Egyetlen éjszakát”, operett, olcsó helyárrakkal! Főszereplők: Krémer Mancsi, Gábor Mara, Gách Edit, Lázár Hilda, Badóczy István, ifj. Szendrey, Horváth László, Némethy István, Kozma Hugó, Faludi Béla és Nagy Pityu.

* Szombat délután 5 órakor: „Defila”, igen olcsó, egységes mozihelyárrakkal. Molnár Ferenc legnagyobb sikerű vigjátékát játssza a szintársulat. Bálint Anna, Krémer Mancsi, Horváth László, Badóczy István, Szabadjai Miklóssal a főszerepekben.

Este 9 órakor: „Rossz asszony”. Ifjú Bókay János legújabb szenzációs vigjátéka. Premier!

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

WITCZ gyógyszer-tár, Piata Avram Jancu 12. (Tel. 15-20.)

JANKA gyógyszer-tár, Bulev. Reg. Ferdinand 25. (Tel. 11-00.)

Dr. DICK gyógyszer-tár, Str. Marasesti 1. (Tel. 17-68.)

A szerelem: — sugárzás...?

A. M. Low híres angol tudós kijelentette, hogy szerelemmérő készülék tökéletesítésén dolgozik. Találmányának az az alapelve, hogy minden emberi test rádiósugarakhoz hasonló sugárakat bocsát ki és azok az egyének fienek legjobban egymáshoz, akiknek kisugárzásai egymáshoz hasonló vonásokat mutatnak fel. A készülék feladata e kisugárzások főbb vonásainak számbeli megmérése, hogy a szerelmeseik kisugárzásainak indexszámából teljes biztonsággal megállapíthatassák, hogy egymáshoz való-e és ennek alapján tanácsos-e, hogy egybekeljenek.

— **Botrány egy aradi éjszakai mulatóban.** Szerdára virradó éjszaka nagy botrány játszódott le az egyik aradi éjszakai mulatóban. Neamtii Ioan bucurestii lakos éjjel után betért a lokálba, ahol több nővel együtt mulatni kezdett. A hajnali órákban nézeteltérés támadt a társaság ittas tagjai között és a vita dulakodássá fajult. Ennek hevében P. Irén összetépte Neamtii ruháját. A botrány zajára rendőr sietett be a helyiségbe és az a központi rendőrségre kísérte a társaság tagjait. A rendőrség a botrányokozók ellen eljárást indított.

— **Julianna holland trónörökös nő elhagyta a betegszobát.** Amszterdamból jelentik: Julianna holland trónörökös nő hétfőn első ízben hagyta el a

betegszobát. A trónörökös nő és kisleánya, Beatrice hercegnő állapota a legteljesebb mértékben kielégítő.

— **ARADMEGYE PREFEKTUSA FOGADÓ-ÓRÁI.** Dobriceanu Mihail ezredes, Aradmegye prefektusa közli a nagyközönséggel, hogy naponta csak déli 12 óra után fogad.

— **Az ülő életmód következtében jelentkező bajoknak,** különösen renyhe bélműködésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál, reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát.

— **Bensőséges hangulatban folyt le szerdán este a Református Nőszövetség Otthonában a Nőszövetség nagyszerű őszi előadássorozatának záró bankettje,** amelyet a Református Nőszövetség az előadássorozat folyamán szerepelt orvosoknak, orvosnőknek, írónak és más társadalmi vezetőknek tiszteletére rendezett. Közel száz személy vett részt a családi hangulatu társasvacsorán, amelynek során Tarnóczi Lajos református lelkész mondott mélyen szántó, gondolatokban gazdag köszöntőt a kultúra felekezeti és nemzetiségi szempontokon felülmúló önzetlen és áldozatkész zászlóvivőire, akik olyan nagy jelentőségű kulturációvá avatták a Nőszövetség előadás-sorozatát. Nagy Dezső pohárköszöntője hasonló értelemben hangzott el. Az előadók nevében dr. Balogh Endre főorvos válaszolt és egyben felköszöntőt mondott Bechnitz Aborné nőszövetségi elnöknőre, aki lelkes előkészítője volt a kulturális előadás-sorozat megrendezésének. A hangulatos társas vacsora a késő éjjeli órákban ért véget.

Törvénytervezet készül a veszettség leküzdése érdekében

Bucuresti. Dr. Costinescu közegészségügyi miniszter törvénytervezetet készített a veszettség leküzdésére. Egyetlen országnak sincs annyi veszettgyanus betege, mint Romániának. A Pasteur intézetekben évente 25.000 beteget kezelnek, vagyis sokkal többet, mint valamennyi európai országban együttvéve. Ez

NEMCSAK
MODERN
VONALAK

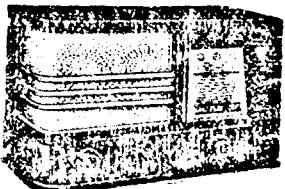
hanem

IDEÁLIS HANG
SELEKTIVITAS
VETEL RÖVID
HULLAMON
NAGY LEADÓ-KERESŐ

OLCSÓ ÁR,

Kérje
szállítójától
az új
Siera
Radio
készülékek
bemuta-
tását

Siera Radio

felszerelve az új piros Philips Miniwatt lámpákkal és állandóan dinamikus RHEO hangszóróval

Beutazza birodalmát az angol király

Londonból jelentik: Az angol sajtó értesülése szerint VI. György angol király elhaározta, hogy mint az angol dominiumok feje, legközelebb beutazza az angol birodalmat. A királyt elkíséri utjára Erzsébet királyné is. A Daily Express szerint a terv megvalósítását a bizonytalan nemzetközi helyzet egyelőre akadályozza. Az uralkodó pár először Kanadába látogat el, majd onnan Új Zeeland felé folytatja útját. Innen Ausztrália meglátogatása, majd India következik, ahol nagy ünnepléssel India császárává fogják koronázni a királyt.

Kisorsolták a jégkorong világbajnokság döntő mérkőzéseit

Prágából jelentik: A jégkorong világbajnokságok középdöntő és döntő mérkőzéseit kisorsolták. A középdöntő február 16-án kezdődött a következő mérkőzésekkel: Németország—Kanada, USA—Csehszlovákia, Lengyelország—Svédország. Február 17-én: Anglia—Svédország, Svájc—USA, Németország—Magyarország, végül február 18-án: Anglia—Lengyelország, Kanada—Magyarország, Svájc—Csehszlovákia. Minden csoport győztese, valamint második helyezette a döntőbe kerül.

A jégkorong világbajnokság középdöntőjében mintegy nyolcezer főnyi közönség előtt ment végbe Kanada és Németország izgalmas mérkőzése, amely Kanada győzelmével végződött. A kanadai csapat 3:2 arányban győzött a német együttes felett.

a körülmény készítette a közegészségügyi tárca vezetőjét a törvényjavaslat elkészítésére. A javaslat egyébként intézkedik a kóbor kutyák kipusztításáról, ezen állatok szabadságának korlátozásáról és általában mindazon rendszabályokról, amelyek a veszettség leküzdésére szükségesek.

Earhart Amelie utolsó feljegyzései (2)

„Ugy érzem, hogy még egyetlen szép ut vár rám és remélem, hogy ez lesz az...”

— *mondotta az óceánrepülő, amikor utolsó utjára indult — Leányok és fiúk ostroma... — Anyagi gondok hátráltatják az új startot —*

Marvel Randolph cikksorozata az Aradi Közlöny számára

A honolulu-i baleset arra bírta Amelie Earhartot, hogy teljesen megváltoztassa eredetileg megállapított utirányát. Elhatározta, hogy másodszor Miami-ból indul el. Újból gondoskodni kellett arról, hogy az egyes állomásokon megfelelő üzemanyagok várják.

— *Áprilisban és májusban rettenetes anyagi problémákkal kellett megbirkóznom — írja — és arra döbentem rá, hogy egy ilyen baleset sok pénzt emészt fel. A technikai sérülések sokkal könnyebben hozhatók ilyenkor helyre, mint az anyagiak. Meg kell azonban azt is állapítanom, hogy a barátaim nagylelkűen a segítségemre siettek, amikor már úgy látszott, hogy a gondok hullámai teljesen elborítanak. De még így is sok adósságot csináltam, valósággal elzálogosítottam hitelezőimmel az egész „jövőt.” Minden bánat nélkül, mert hiszen, mire való az ember egész jövője, ha nem arra, hogy elzálogosítsák...?*

A RAJONGÓK TÖMEGE

— Sok bajunk volt az ugynevezett átrepülési engedélyekkel, dacára annak, hogy a minisztérium mindenben a segítségünkre sietett. Az egyik államnál azt kötötték ki, hogy nem szabad löfegyvert magunkkal vinnünk, a másik országban fényképezőgép vitelét és fényképek készítését tiltották meg, a vízumokon kívül pedig külön engedélyek légióját kellett beszerezni, hogy itt-ott leszállhassunk. Orvosi elővigyázatossági intézkedések, védőoltások tömege keserítették el életünket. Némely ország kormányai még erkölcsi bizonyítványt és rendőri ajánlólevelet is követelt. Végre minden lehető igazolványt és engedélyt beszereztem.

— Tulajdonképpen most jöttem rá arra, hány ember vágyakozik arra, hogy a világot körülrepülje. A napi postán százezrekre hozta a leveleket, mindenki kísérőül ajánlkozott. A rendkívül érdekes és sokszor megható ajánlkozások javarésze a fiataliságból érkezett, leányok és fiúk tömege akart elkísérni a nagy utra. Isten áldja meg őket...

„Tizenöt éves vagyok, 105 font súlyú és nagyon szeretnék világot látni — írta az egyik. — Pénzem nincs, de inszakkadtaig dolgozni fogok, ha magával visz, hogy meghálálhassam, amit értem tesz...”

A jelentkezők nagyrészenek kora tiz és tizenöt év között variálódtak. De sok volt köztük a felnőtt is. Egy édes gyermek, Kentuckyból így könyörgött: „Nagyon kérem, tanítson meg repülni... Megszolgálom, ha egész életemen át kellene dolgozni érte. Az életből eddig nem sokat élveztem, apám szegény ember, aki a bányában szemet rak...”

Kedves volt a névadományozási szokás is. Sokan jelentették be nekem, hogy született, vagy születendő gyermeküket Ameliera keresztelik. De nemcsak gyermekek kapták a keresztnevet.

„Egy csodálatosan szép, kékvizű tó fekszik a házuk mögött — írta egy kislány — én Amelietónak neveztem el.

„Második keresztnevként az Amelie nevet vettem fel — biztosított egy másik, tizenkétéves lányka.”

„Kedves kacsámat az Amelie névvel adom-nyoztam meg — közölte a harmadik...”

Amikor elindultam Miami-ból, szintén találkoztam egy „druszával”. Mr. Hamilton megmutatta kedvenc postagalambját, amelyet az Amelie névre keresztelt el, ami annál is inkább hízogó lehetett rámnézve, mert Ameliet a világ leggyorsabb postagalambjának tartották. Ha jól emlékszem, óránként ötven mérföldes sebességgel állított fel rekordot. Mr. Hamilton megengedte, hogy egy darabig magammal vigyem a galambot és valahol utközben bocsássam szárnyra.

„Egyenesen haza fog repülni — biztosított büszkén a rekordergalamb tulajdonosa. — Nyilgyeereser felé fog tartani.”

— *Ebből te is tanulhatnál — jegyezte meg resignáltan a férjem. — Szükséged volna némi oktatásra — a hazavagyódásból...*

Sokan kérdezték tőlem:

— *Nem rendítette meg a baleset az önbizalmát?*

Hát nem. Semmi olyasmi nem történt, ami eredeti tervemtől eltérített volna. Ellenkezőleg, elhatározásom szilárdabb volt mint valaha, alig vártam, hogy újra a gépemen üljek és a felhőket szeljem.

Az uti előkészületek alatt Amelie Earhartnak nem volt ideje ahhoz, hogy naplóját folytassa és férje vállalta ezt a szerepet. Mr. Putnam a következő megjegyzéseket írta be felesége jegyzeteibe:

„Azok, aki Ameliet az előkészület napjai alatt dolgozni látták, láthatták, milyen boldogan dolgozik. Ritkán láttam boldogabbnak. Folyton a repülőgépen babrált, piszkosan, olajosan, minden alkatrészt, minden csavart megvizsgált és ha úgy gondolta, hogy senkisémet látja gyengéden simogatta meg a gépmadár fénylő acélvázát. Közben időt kellett szakítani a délkaliforniai új otthonának felavatására is. A felavató ünnepélyre csak azokat az embereket hívta meg, akik a repülőgépen dolgoztak, olyan embereket — természetesen családjukkal együtt — akik nem törődtek a túlorázásokkal, sohasem fáradtak el, mert minden ambíciójuk oda irányult, hogy a Electra minél hamarabb utrakészen állhasson. Sokan voltak és Amelie súlyt helyezett arra, hogy tudomásukra adja, mennyire nagy-rabecsüli őket.”

EGY ÉRDEKES HELYSZINI KÖZVETÍTÉS

Eddig szólnak Mr. Putnam beszúrásai, Amelie Earhart folytatta jegyzeteit és a második indulását ezzel vezette be:

„Ugy érzem, hogy az életben még egyetlen szép ut vár rám és remélem, hogy ez lesz az... Junius 1-én reggel 5 óra 56-kor startoltunk Miami-ból, a városi repülőtérrel, Fred Noonan-al. Hamarosan Puerto Rico felé tartottunk. Amikor a tenger felett repültünk, mintha a vízben cikázó halak konturjait láttam volna... nem hiszek ugyan ebben, mert Miami-ban és környékén minden igyekezetem dacára egyetlen halat sem sikerült fognom. Ismerőseim ugyan azt erősítették, hogy nem a halak hiánya, hanem halászai tudomában van a baj, sőt az egyik kegyetlenül megjegyezte: „Miss Earhart, a halászatnál állapítottam meg, hogy maga — egészen jó pilóta lehet...”

Beállítottam a rádiómat és az a nem mindennapi élmény ért, hogy végighallgathattam a részletes riportot elindulásomról. Legjobb volt a miami-i repülőtérrel adott helyszíni közvetítés. A tulajdonképpen start tulságosan korán történt és ezért a helyszíni közvetítést elhalasztották későbbre, amikor a közönség a reggeli mellé kapta a tudósítást, így történhetett azután, hogy magam is végighallgattam a „helyszíni közvetítést”. Valahogyan furcsa volt, amikor száz mérföldes távolságra indulási pontunktól azt kellett hallanom, hogy a speaker nem biztos abban, sikerült-e a start. Izgató volt...

Hat óra 30-kor megláttuk a Bahama-partot, s hét óra tájban Andron szigete zöld szőnyegként terült el alattunk. Tovább repültünk és a déli órákban a távolból megláttuk Puerto Rico körvonalait. Akkor jutott eszembe, hogy reggel óta semmitsem ettem. Ezer mérföldnyire voltunk már Miami-tól. Fredet nem bántották ilyen gondok, ő utközben nagyszerűen megreggelizett. A parton haladtam végig, egészen San Juan városáig, ahol leszálltunk. Menendez Ramos kormányzó nagylelkűen felajánlotta vendégszerető házát, de köszönettel elutasítottam a meghívást, mert egy kolleganómmal előzetesen megbeszéltük, hogy nála töltjük el a pihenő-időnköt. Miss Clara Livingston már a repülőtéren várt bennünket és tökéletes házigazdának bi-

EREDETI KÖZLEMÉNY

„Öt évi gyötrelmes fájdalomtól szabadultam meg...”

— írja alanti levelében egy beteg. És máskülönben a legjobban vagyok, gyomorfájdalmaim teljesen megszűntek, amit csak az Önök által adott Gastro D gyógyszernek köszönhetek, amely gyógyszer a legmelegebben ajánlom minden gyomorbetegnek, mert megmentett öt évi gyötrelmes fájdalomtól. Kérem nyilatkozzatomat hírlapilag is közzélnék, mert szeretnék jót tenni hasonló betegségben szenvedőkkel. Teljes tisztelettel Bogdán István, Cluj, Str. Sirdas 7a.”

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető postán 135.— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

zonyult. Elragadó volt vetünk, csak Fredre haragudott. Fred ugyanis kiült velünk a balkonra, ahonnan csodálatosan szép kilátás nyílt a festői fekvésű városra. A szép látvány azonban cseppet sem hatott kísérőmre, aki menthetetlenül elaludt, amit viszont Miss Clara városát ért sértésnek tekintett. De azután megbékült...

Este nyolc órakor már aludni fértünk. Mielőtt lefeküdtem volna, telefonbeszélgetést folytattam a férjemmel, aki Miami-ból, a „Herald” szerkesztőségéből hívott fel. Kiderült, hogy a napi jelentés, amelyet megékezesem után táviratoztam meg a lapnak, nem érkezett idejében Miami-ba. Sohasem tudtam meg ennek okát, lehet, hogy a távirás nem tartotta érdemesnek fáradozni a leadással... talán a stílus nem tetszett neki. Lehet, hogy igaz is volt... A férjem figyelmeztetése mindenestre jól esett...

Amelie Earhart másnap elindult Miami-ból, hogy veszedelmes körutja további etappe-ját átrepülje...

M. R.

— *Folytatjuk.* —

Hirdetmény

A nemzetvédelmi miniszterium rendelete értelmében, valamint az állampolgárságok felülvizsgálásáról szóló rendelet törvény rendelkezéseinek megfelelőleg, az aradi hadkiegészítő parancsnokság a következőket közli:

1. A hadkiegészítő parancsnokság felhatalmazást nyert, hogy az érdekeltek részére bizonyítatot bocsásson ki, amely igazolja, hogy az illető eleget tett a sorozási törvény követelményeinek.

2. Azok az iratok, amelyeket a hadkiegészítő parancsnokság kibocsátott, a következők:

a) A következő sorozásig érvényes orvosi halasztási bizonyítvány (Md. M.).

b) A folyó évre érvényes tanulmányi halasztási bizonyítvány.

c) A következő korosztály sorozásáig érvényes halasztási bizonyítvány, amely igazolja, hogy az érdekeltnak jelenleg szolgáló lívére van (Md. N.).

d) A feltételes felmentési bizonyítvány (Md. 7.).

e) A családi fenntartói jellegű igazoló bizonyítvány (Md. L.).

f) A fényképpel ellátott és a katonai szolgálatra való alkalmatlanságot igazoló bizonyítvány (Md. I.).

g) A 7 évre érvényes, fényképpel ellátott orvosi halasztási bizonyítvány (Md. I. lit. I.).

h) A felmentési bizonyítvány (Md. I. lit. r.).

i) A jelenlegi katonai helyzetet igazoló bizonyítvány.

3. A 2. pont alatt felsorolt iratok bármelyike igazolja, hogy az érdekelte eleget tett a sorozási törvény követelményeinek. Az állampolgárságok felülvizsgálására vonatkozó rendelet törvény értelmében ez iratok egyikét kell benyújtani az illetékes bírói hatóságnál.

4. A 2. pont alatti bizonyítványok kibocsátására egyedül a hadkiegészítő parancsnokság illetékes, bármilyen másolat, még közjegyzői hitelesítéssel is, érvénytelen. Hivatalos órák délelőtt 10—12 között.

D. GRAUR, alezredes, az aradi hadkiegészítő parancsnoka.

PENSIÓBAN

lakás és teljes ellátás nem kerül többre, mint szállodába egymagában a szoba

Ha Budapestre jön, lakjon a

Belvárosi Pensióban

IV., Veres Pálné uca 10., félemelet,

a Belváros szívében.

Hideg-melegviz, kö-ponti fűtés, kiváló kiszolgálás

SPORT KÖZLÖNY

Február 27-én kezdődik a kerületi bajnokság tavaszi fordulója

— Junius első két vasárnapján játszik le a selejtezőket —

Szerdán este az SGA klubhelyiségében ejtette meg az alkerületi sportszövetség a bajnokság tavaszi fordulójának sorsolását és alább közöljük az elsőosztály küzdelmeit, amelyek február 27-én veszik kezdetüket. A bajnokság tavaszi fordulója rendkívül érdekesnek ígérkezik és a tavaszi idény május utolsó vasárnapján ér véget.

Alább adjuk a teljes elsőosztályu tavaszi másort:

Február 27: SGA—Intelegerea.

Március 6: Tricolor—CAA, Juventus—SGA, Sparta—Transilvania, Hakoah—Astra, Intelegerea—Titanus.

Március 13: Titanus—CAA, SGA—Tricolor, Transilvania—Unirea, Sparta—Astra, Intelegerea—Hakoah.

Március 20: Tricolor—Transilvania, Hakoah—CAA, Unirea—Intelegerea, Astra—Titanus.

Április 3: SGA—Sparta, Astra—Unirea, Juventus—Hakoah, CAA—Intelegerea.

Április 10: Juventus—Astra, Unirea—SGA, CAA—Transilvania, Hakoah—Sparta,

Intelegerea—Tricolor.

Április 17: Sparta—Intelegerea, Tricolor—Titanus, Transilvania—Astra, Unirea—Juventus, CAA—SGA.

Április 24: Intelegerea—Juventus, Titanus—Unirea, Tricolor—Sparta, Hakoah—SGA, Astra—CAA.

Május 1: Transilvania—Titanus, Hakoah—Unirea, Astra—Intelegerea, Tricolor—Juventus, CAA—Sparta.

Május 10: Intelegerea—Transilvania, Unirea—Tricolor, SGA—Titanus, Juventus—CAA.

Május 15: Titanus—Sparta, SGA—Astra, Transilvania—Juventus, Hakoah—Tricolor.

Május 23: Titanus—Juventus, Sparta—Unirea, Astra—Tricolor, Hakoah—Transilvania.

Május 29: Sparta—Juventus, CAA—Unirea, Transilvania—SGA, Titanus—Hakoah.

Itt említjük meg, hogy az első osztály utolsó helyezette a másodosztályu bajnok ellen június 5-én és 12-én játsza le a selejtező mérkőzéseket.

O Vasárnap: Venus—Unirea Tricolor. A fővárosi vasárnapi két legtöbb gólt elért csapat február 20-án egymás ellen mérkőzik és az Unirea Tricolor pályáján bonyolítják le a nagy érdeklődéssel várt mérkőzést.

A sport a rák ellensége

Osztrák orvostudós szenzációs bejelentése

Bécs. Az osztrák orvosi társulat legutóbbi ülésén dr. Kreuziuchs az ismert röntgenkutató egyetemi magántanár szenzációs bejelentést tett.

Kreuziuchs dr. hosszú éveken át tartó kísérletekkel megállapította, hogy a sport nagy mértékben megjavítja az ugynevezett rákhajlamosságot. A tudós megállapította ugyanis, hogy azok, akiknek keskeny tüdőútöberük van, hajlamosak a rákra. A sportolónál az évek folyamán a tüdőútöber bizonyos mértékben tágul, ami csökkenti a rákra való hajlamosságukat. Ezenkívül a sport edzetté, ellenállóvá teszi a tüdőútöberet, ami a rákhajlamos embereknél különösen fontos körülmény, mert a kísérletek szerint leggyakrabban a tüdőcsucsúrut, vagy tüdőgyulladás után bukkan fel a rákos megbetegedés.

O Endrefi II. a Juventus játékosja lesz. Endrefi II. az aradi Transilvania fiatal játékosja, a Juventus tagja lesz. Endrefi II. aki magas, jóalakú fiú, a közeli napokban utazik le Bucurestibe, ahol próbajátékon vesz részt és az előjelek szerint leszertöztetik. Endrefi II. miután csapatának őszi mérkőzésein nem vett részt, azonnal igazolható, ha a Transilvania kiadja.

O Magyarország Davis Cup csapata játékos nélkül jutott a harmadik fordulóra, mert Uizéland lemondotta a magyar csapat javára a Budapestre kisorsolt mérkőzést. Egyben ez az első lemondás az idei Davis Cupben. A magyar csapat ellenfele így a német-norvég találkozó győztese lesz, előreláthatólag Németország csapata.

O Az AS Roma a fővárosban. A kitűnő olasz ligacsapattól érdekes ajánlat érkezett az FRFA-hoz. Az olaszok szeretnék május végén vagy június elején néhány mérkőzést Romániában játszani, ugyanis Jugoszláviában szerepelnek és túrájukat néhány romániai mérkőzéssel kívánják bővíteni.

O Felajánlotta csapatát egy mérkőzésre a görög szövetség. A görög válogatott — mint ismeretes — március hónap végén Budapestre bonyolítja a világbajnoki selejtező mérkőzését és ezzel kapcsolatosan a görög szövetség felajánlotta csapatát egy Bucurestiben lebonyolítandó mérkőzésre, amely március 27-én, vagy 29-én kerülne lejátszásra. A fővárosban még nem döntöttek, hogy fogadják-e a görög válogatottat.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Hét napon belül el kell távolítani

a házfalakra, kerítésekre festett, vagy ragasztott választási jelvényeket

Az aradi rendőrvesztura elrendelte, hogy a háztulajdonosok házaik faláról hét napon belül távolítsák el a falakra festett választási propagandajelvényeket. A rendőrség rendelete szerint a falakra ragasztott választási plakátokat is meg kell semmisíteni. A rendőrség felkéri a háztulajdonosokat, hogy a fent jelzett határidőn belül oly módon festessék le a választási jelvényeket, hogy azok helyét ne lehessen felismerni. A rendelet ellen vétőket az idevonatkozó törvény teljes szigorával büntetik.

Egy francia mosónő

nagyarányu szélhámossága

Párisból jelentik: A rendőrség letartóztatta egy Debockere Anna nevű nőt, aki kilaszálva az emberek hiszékenységét és több mint nyolcszáz ezer frankot szélhámoskodott össze. Rendszerint azzal a trükkel csapta be az embereket, hogy elhalt férje után, aki katonatiszt volt, hatalmas örökség maradt reája, de nincsen pénze, hogy az örökösödési eljárást megindítsa. Más alkalommal nagyértékű ingatlanokat kínált eladásra csekély összeg ellenében, vagy pedig készpénz helyett értékpapírok ellenében. Debockere Anna, aki egy szálloda alkalmazásában állott mint mosónő, kijelentette, hogy a szélhámosságokat kizárólag abból a célból követte el, hogy fia, aki mint testnevelési tanár működik, megélhetéséhez pénzt szerezzen.

Helyreállt az egyetértés Chamberlain és Eden között,

de ha Anglia mégis elismerné az olaszok abessziniai császárságát, úgy Winston Churchill lesz az új angol külügyminiszter

Londonból jelentik: A Chamberlain miniszterelnök és Eden külügyminiszter között tegnap lefolyt nyílt és őszinte eszmecsere valószínűleg végzetett az angol kormányban mutatkozó ellentéteknek. Kétségtelen, hogy mindkét oldalon megnyilvánult az óhaj ezeknek az ellentéteknek kiküszöbölése iránt. Remélik, hogy a holnap tartandó minisztertanácson már sikerül megteremteni az összhangot. Az addig tartandó bizalmas eszmecsere során valószínűleg el lehet oszlatni a nehézségeket a keletafrikai hódítás tekintetében. Eden külügyminiszter és hívei ugyanis még mindig azt kívánják, hogy mielőtt Anglia elismeri az olasz hódításokat, Olaszország nyújtson biztosítékokat jószándékairól. Ha azonban mégis megtörténik a szakítás és ha a kormány kebelén mutatkozott ellentétek nem lesznek áthidalhatók, úgy a kormány átalakítása nem marad el és valószínű, hogy az esetben Eden külügyminiszter megválk tárcájától

és az új külügyminiszter Winston Churchill lesz.

Hir szerint a japán visszautasító válasz következtében az angol kormány elhatározta, hogy a francia és amerikai kormányval együttműködve, revízió alá veszik a hajóépítési programot. Az erre vonatkozó tárgyalások Franciaországgal már megkezdődtek. Nemzetközi konferencia összehívása nincsen tervbevéve. Arról van szó, hogy olyan hadihajókat építenek, amelyek tonnatartalma 45 ezer tonna lesz, tehát tulszárnyalják a japán 43 ezer tonnás óriáshajókat.

Az Exchange Telegraph istambuli tudósítója jelenti, hogy Eden külügyminiszter a közel jövőben látogatást tesz Törökországban. Edennek ez a látogatása egy európai utazás keretében lenne tervbe véve. Az angol külügyminiszter Törökországban találkozna Kemal Atta Türk köztársasági elnökkel is. Londonban azonban eddig semmit sem tudnak az angol külügyminiszter utazási szándékáról.

Bonyodalmas bűnügyi rémregény foglalkoztatja a Scotland Yardot

— Előbb egy nyugdíjas százados, majd egy londoni bártáncos hulláját fedezték fel —

London. Páratlanul álló többszörös gyilkosság tartja izgalomban Angliát. Az angol lapok megállapítják, hogy az eset rejtélyesség dolgában felülmúlja a legsikerültebb detektívregényeket is és a jelek szerint az évszázad legnagyobb és legtitokzatosabb bűntényéről van szó.

A Nyugatangliában fekvő Cheltenhamban, a Sewerni folyó hídján a napokban a járőkelők szétdarabolt hullarészekre bukkantak. Az első napokban lefolyt nyomozás után a Scotland Yard arra a megállapításra jutott, hogy a hulladarabok valószínűleg egy Butt nevű 53 éves nyugdíjas százados tetemrészei. Közben, egy

közeli villában, még egy holttestre bukkantak. Kiderült, hogy ez a második hulla egy londoni bártáncos holtteste, aki Butt ismeretségi köréhez tartozott. Eleinte azt hitték, hogy a bártáncos öngyilkos lett, később azonban odaterelődött a gyanu, hogy meggyilkolták. A nyomokból kiderítették azt is, hogy a bártáncos halála időpontjában Butt még élt és a helyszínen volt s vele volt egy titokzatos harmadik személy is.

A világhírű londoni rendőrség, a Scotland Yard, még nem tudta megállapítani, hogy a gyilkosságok milyen sorrendben folytak le. A rejtély megoldása sokkal nehezebben megy, mint a népszerű detektívregényekben.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Atvette hivatalát az aradi kereskedelmi és iparkamara új vezetősége

— Hármass bizottság a kamara élén —

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium 10955 számú rendeletével feloszlatta a kereskedelmi és iparkamarák átmeneti bizottságait és ezeknek helyére ugynevezett helyi bizottságokat nevezett ki, amelyek tagjai a következők: a Banca Națională fiókjának igazgatója, a kereskedelmi liceum igazgatója és a kereskedelmi és iparkamara főtitkára.

Igy tehát az aradi kereskedelmi és iparkamara vezetősége a következő összetételben alakult meg: Tamasdan Liviu, a Banca Națio-

nala aradi fiókjának igazgatója, Sucu Vasile, a kereskedelmi liceum igazgatója és Păcuraru Brutus, a kereskedelmi és iparkamara főtitkára. Az új vezetőség már át is vette a kamara ügyeinek intézését.

A Monitorul Oficial február 14-iki számában jelent meg egyébként az a királyi dekrétum, amelynek értelmében visszavonják a kereskedelmi és iparkamara választások kiírásáról szóló eddigi rendelkezést.

Ujabb román—magyar kereskedelmi tárgyalások kezdődtek Bucurestiben

— A magyar kormány egy megbízottja a fővárosba érkezett —

Annak idején beszámoltunk arról, hogy a közelmúlt hetekben kereskedelmi megállapodás jött létre Románia és Magyarország között. Ez az ideiglenes jellegű jegyzőkönyv számos fontos megállapodást tartalmaz. Egyik fontos szakasza a jegyzőkönyvnek a tüzfakivitelre vonatkozik és módot ad arra, hogy az esetekben, amikor a szállítmányt bizományosok címére küldték, a számla bruttó összegéből levonják a komisszió összegét, valamint a szerződésben megállapított költségeket. Ez a levonás azonban nem haladhatja meg a számla összegének hét százalékát.

Ezek a határozatok nagymértékben megkönnyítették a két állam közötti kereskedelmi forgalom lebonyolítását. Ennek a kereskedelmi forgalomnak felülvizsgálása és jobb szabályozása végett most Bucurestibe érkezett Takácsy Szilárd, aki egyben újabb javaslatokat terjeszt elő a kereskedelmi forgalom megkönnyíté-

tése céljából, másrészt pedig ismerteti a magyar Nemzeti Bank néhány kívánságát. Javaslatokat terjeszt elő Takácsy Szilárd a két ország jegybankjainál lévő valuták felszabadítására.

Mind ezek a javaslatok a bucuresti-i illetékes körökben rendkívül jó hatást váltottak ki, annál is inkább, mert az utóbbi időben egyre intenzívebb lett kereskedelmi kapcsolatunk Magyarországgal és az elmúlt év decemberében kivitelünk statisztikájában Magyarország a második helyen szerepelt háromezer tonnával. Magyarországra elsősorban fát és petróleumot szállítunk.

Szóba kerül a Magyarországból való csőbehozatal kérdése is. Február elseje óta ugyan is magas behozatali vámot vetettek ki a csővekre úgy, hogy ezek Magyarországból való vásárlása jelenleg nem fizetődik ki.

Ismét felmerült a cseh—román valutakiegyenítő-alap terve

A román—csehszlovák külkereskedelmi forgalom kifejlődésének egyik legnagyobb akadály a csehszlovák korona szabadforgalmi árfolyamának állandó hullámlása. A csehszlovák árfolyamhullámlásának megakadályozása céljából még a múlt évben a bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara azt ajánlotta, hogy a két jegybank valutakiegyenítő alapot létesítsen, amely meggátolja a csehszlovák árfolyamhullámlását, vagy pedig állapítsanak meg minimális kurzust.

A bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara javaslatait azonban annak idején nem vették tárgyalás alá. Amint értesülünk, a Bucuresti-

ben összeülő Kisanant Gazdasági Tanács előtt néhány nappal Bucurestibe érkeznek a csehszlovák delegátusok, akikkel ezt a kérdést a román delegátusok tárgyalják. A Kisanant Gazdasági Tanácsának bucuresti-i megbeszélései alkalmával a „Consum” szerint, revízió alá veszik a Csehszlovákia és Románia által adott beviteli kontingenseket is oly értelemben, hogy Csehszlovákia növelni fogja a román agrártermékek bevitelét, viszont ennek ellenében nagyobb kontingenst kap Csehszlovákia textilárak behozatalára, elsősorban textilipari nyersanyagok és félgyártmányok importjára.

Befejeződtek az EGE Mures—marosmegyei téli gazdasági tanfolyamai

Mures—Marosmegyében az Ardeali Gazdasági Egylet által rendezett téli gazdasági tanfolyamok az elmúlt hét végén befejeződtek. A vizsgát követő házi ünnepségen jelen volt Truta Sabin görög katolikus lelkész, aki az ünnepség során mondott beszédében elismeréssel nyilatkozott az EGE munkájáról, amit a falvak gazdasági életének feljavítása érdekében fejt ki. Beszédére Mikó László kerületi felügyelő válaszolt: „A nép nem gyűlölködő — mondotta — és ha megértő vezetői vannak, igen sok kérdés mindannyiunk javára való megoldást nyerhet.”

A tanulmányi igazolványok Mikó László kerületi felügyelő jelenlétében kerültek kiosztásra. A tanfolyam megrendezéséért Adorján Antal református lelkészt illeti elismerés.

A Salgótarjáni a Nasicival cellulozegégyarat alapít

A Salgótarjáni Köszénbánya a handlovas tranzakció lebonyolítása óta számos ipari terv megvalósítását tette vizsgálat tárgyává. Ezek közül tudvalevőleg csak a vegyiparban való terjeszkedése lett valósággá; a Salgótarjáni érdekeltséget szerzett a Hungaria Műtrágyagyárnál, amelynek igazgatóságába a legközelebbi közgyűlésen beválasztják Chorin Ferencet. A tervezett műselyemgyár létesítése ezidő szerint nem aktuális és kérdés, hogy erre a tervre a Salgótarjáni belátható időn belül egyáltalán visszatér-e. Ezzel szemben — mint értesülünk — a megvalósulás stádiumába jutott a magyar cellulozegégyár létesítése, amelyet a Salgótarjáni a Nasicival közösen fog végrehajtani. Az erre vonatkozó tárgyalások végső stádiumba jutottak.

A nagyszabású tervezett magyar cellulozegégyár létesítése a magyar kereskedelmi és fizetési mérleg szempontjából rendkívül fontos. A cellulozé felhasználása a papíriparon kívül más iparágakra is kiterjed és pedig a technika haladásával párhuzamosan egyre nagyobb mértékben. Elég ha a cellulozé-nitrátok jelentőségére utalunk. Cellulozét 1936-ban 7.96 millió pengő értékben vásárolt Magyarország külföldről, míg 1937-ben már 10.86 millió pengőt tett ki ennek a behozatalnak értéke. Mennyiségileg nem emelkedett ilyen arányban a cellulozé behozatala és 374-121 q-ról csak 381.756 q-ra emelkedett, ami a cellulozé rendkívüli megdrágulásában leli magyarizatát. A magyar szükséglet legnagyobb részét 6 millió pengő értékben Ausztria fedezi, utána következik Németország 2.66 millió pengővel, Csehszlovákia 1.58 millió pengővel, majd sorrendben Olaszország, Svédország, Kanada, Jugoszlávia, Románia, Finnország és Amerika következnek.

A pénzverde megkezdte az új 1 leiesek gyártását

Az állami pénzverde megkezdte az új 1 leiesek gyártását. Ezeknek forgalomba hozatala fokozatosan történik meg, míhelyt az első 10 millió lei elkészül. Később 5, 10 és 20 leieseket is vernek. A jelenlegi 250 leiesek visszavonásáról még nem határoztak, mert általános az a vélemény, hogy alaptalanok azok a hírek, amelyek szerint ezek között sok a hamis pénz.

— Kétpengős osztalékot fizet a Salgó-Tarjáni. A Salgó-Tarjáni Köszénbánya Rt. igazgatósága szombaton tartott ülésében megállapította az 1937. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy a f. év február hó 24-re egybehivandó rendes évi közgyűlésnek részvényenként 2.— pengő osztalék ki-fizetését fogja indítványozni.

A Hamburg-Amerika-Linie

modern és kényelmesen berendezett hajóin gyorsan és olcsón utazhat

Észak-Amerikába és Kanadába, Közép-Amerikába, Cuba és Mexicoba, Dél-Amerikába,

valamint az összes fontosabb kikötőkbe. Tanulmányi és szórakozási utak bármely időben bárki által igénybe vehetők.

Deutsche Afrika-Linien

képviselet. Gyorsjáratok Afrikába.

Felvilágosítás és ingyenes prospektusok:

KÜNSTLER utazási iroda

Arad, Bulevardul Regina Maria 24.

Telefon: 10-86.

Legújabb jelentéseink:

Aradváros új vezetője: Orezeanu Romulus törvényszéki főelnök

Bucurestiből jelentik: A kormány ma a következő törvényszéki bírakat nevezte ki polgármesterekké: Alba-Iulia—Gyulafehérvárra: Constantinescu Stefan. Arad: Orezeanu Romulus az aradi törvényszék főelnöke. Balti: Latmari. Oradea—Nagyvárad: C. M. Constan-

tescu. Braşov—Brassó: Nanu alezredes. Cahul: Tiron. Cluj—Kolozsvár: Filipescu. Hotin: Cioceanu. Chisinau: Dardan. Timişoara—Temesvár: Teodorescu. Soroca: Prisecaru. Satu-mare—Szatmár: Misulescu. Tighina: Ionescu. Valamennyi új polgármester bíró.

Megkerült Butyenko, aki saját akaratából hagyta el az országot

Bucurestiből jelentik: Az igazságügyi minisztérium a következő jelentést hozta nyilvánosságra:

A bucuresti-i igazságügyi hatóságok által lefolytatott nyomozás eredményeképpen kétségtelenül megállapítást nyert, hogy Teodor Butyenko, a Szovjetszövetség (URSS) romániai meghatalmazott ügyvivője Románia területén semmiféle merénylet áldozatává nem lett. Butyenko nem tartózkodik már az országban s amint az általa, a külügyminisztériumhoz eljuttatott nyilatkozatból kitűnik, Románia területét saját akaratából hagyta el.

Ausztria függetlenségének biztosításáról nyilatkozik február 20-án Hitler

— Kegyelmet kapott Tavs Lipót osztrák nemzeti-szociálista vezér —

Bécsből jelentik: A negyedik Schuschnigg kormányban nincsenek mélyreható változások. Maga az a tény, hogy Schuschnigg maradt a kormány élén, az osztrák politika folyamatosságát biztosítja. Az ugynevezett hatalmi tárcák közül csak az egyetlen belügyminiszeri tárcát cserélté. Mint ismeretes, belügyminiszterré Seiss Inquartot nevezték ki, aki tényleg a nemzeti szociálista táborhoz tartozik. Seiss Inquart neve nem ismeretlen az osztrák politikai életben. Schuschnigg kancellár megbízásából nyár óta ő vezette a megbékélési mozgalmat a kormány és a nemzeti szociálisták között.

Az új osztrák kormány az első minisztertanácsát ma a kora délelőtti órákban tartotta meg. Az első fontosabb határozata a minisztertanácsnak az volt, hogy

közkegyelmet kapnak mindazok a nemzeti szociálista bűnösök, akik büntetésüket 1938. február 15. előtt követték el, feltéve, ha az illetők nem távoztak el az ország területéről. A megkegyelmezettek között szerepel Tavs Lipót mérnök is.

akit mint ismeretes, két héttel ezelőtt lepleztek le és helyeztek fogságba. Az osztrák kormány az előkészületben levő intézkedések során fel fogja oszlatni a nemzeti szociálisták eddig megmaradt párt szervezeteit.

Az osztrák politikai életben szombat óta tartó feszültség után ma újból beállt a nyugalom. A belügyminiszeri tárcánál történt változás nem keltett nagyobb meglepetést, mert a közvélemény már elő volt készítve arra, hogy ez a kinevezés hamarosan meg fog történni. Meg fogják újítani Németországgal a sajtó megállapodást. A másik intézkedés az illegális nemzeti szociálista pártalakulatok és más nemzeti szociálista párt szerveze-

tek felosztása lesz. Ezzel lehetetlenné akarják tenni azt, hogy a kormány hátamögött külön párt-szervezetek igyekezzenek széthúzásokat eszközölni. Osztrák politikai körökben rámutatnak arra, hogy azt, ami az utóbbi napokban Ausztriában történt, nem szabad önmagában megítélni. A kép akkor válik majd teljessé, ha Hitler német birodalmi vezér már elmondotta a német birodalmi gyűlésen nagyjelentőségű politikai beszédét. Ez a nyilatkozat tudvalevően Ausztria sorsával is foglalkozni fog és

ebben Hitler az osztrák szövetségi állam függetlenségéről és területi sérthetlenségéről tesz majd nagyfontosságú kijejelentéseket.

Több francia lap az angol és francia diplomáciát teszi felelőssé az ausztriai eseményekért. A Temps higgadtan itéli meg a helyzetet és többek között a következőket mondja: Ha nem is biztos, hogy a most megtörtént fordulat végleg megoldja a kérdést, végül is fegyverszünetre lehet számítani ebben az ügyben, amely súlyosan fenyegette egész Európa békéjét.

A Petit Parisien így ír: Ausztriának kést helyeztek a nyakára és ezért engedelmeskedni kellett. A demokratikus és békeszerető Európa most kapta a második nagy lökést, amely ugyan egyelőre csak keztyűs kézzel történt, de Franciaország és Anglia szempontjából fontos jel ez.

Az Echo de Paris cikke ezt mondja: Új történelmi események előtt állunk, amelyeknek következményei egyelőre beláthatatlanok. Hitler ultimátumot közölt Ausztriával, olyan ultimátumot, amelyet 1914. augusztus másodikán tett Németország Belgiumnak. Franciaország és Anglia vajjon nem fognak-e ellenállni egy új Mitteleuropa kialakulásával szemben.

Az angol minisztertanács az osztrák—német egyezményről tárgyalt

A Star című nagy angol napilap érdekes cikket közöl Hitler és Schuschnigg berchtesgadeni találkozójáról. A lap szerint az angol minisztertanács kimerítően foglalkozott a kérdéssel. Az angol kormánynak az az álláspontja, hogy Ausztria függetlenségének kérdése egyike a legfontosabb közeurópai kérdéseknek, Anglia nem vonhatja ki magát az alól, hogy a kérdés iránt állandó és kimerítő érdeklődést ne tanúsítson, mert Ausztria függetlenségének kérdése átalakíthatja az egész európai helyzetet. Az angol minisztertanácsnak az az álláspontja, hogy Anglia és Olaszország érint-

kezésének helyreállítása lényegesen meggyorsíthatja ennek a kérdésnek tekintetében is a két állam közötti közvetítést.

Az angol alsóházban Eden külügyminisztert meginterpellálta az egyik képviselő a német—osztrák egyezmény ügyében. Eden kijelentette, hogy kétségtelenül egyezmény jött létre a két állam között, de annak részletei tekintetében még nem állnak megfelelő adatok rendelkezésére. Az angol kormánynak a béke és a megértés elősegítése a célja és ennek a szempontnak kihangsúlyozása áll

a szemei előtt, akkor is, amikor ezt a kérdést vizsgálja.

Henderson az 1934. februárjában közzétett közös nyilatkozat ügyében intézett kérdést a külügyminiszterhez. Eden válaszában arra hivatkozott, hogy Henderson minden valószínűleg a stressai nyilatkozatra gondol, amely Anglia, Franciaország és Olaszország részéről történt meg. Kijelentette, hogy az olasz kormány és Anglia között ez a kérdés még nem tisztázódott.

Angol illetékes körök egyébként visszautasítják az Evening Standard ama híradását, hogy Németország ultimátumot intézett volna Ausztriához s hogy az osztrák kormány az európai hatalmak segítségét kérte volna, valamint hogy ezek a hatalmak kiellentették: demarssal fordulnak Berlinhez. A DNB — Deutsche Nachrichten Büro — szerint illetékes helyen semmit sem tudnak a kérdésről.

Ugyancsak illetékes helyről nyert tájékoztatásra hivatkozva a Reuter iroda azt jelenti, hogy korainak tartják azokat a megállapításokat, mintha a német feltételeknek Schuschnigg által történt elfogadása Ausztria függetlenségének végét jelentené. A világ bizhatik a kancellár jellemében s abban, hogy Schuschnigg valóban a körülmények által felkínált legjobb megoldást választotta.

Feloszlatják az osztrák nemzeti-szociálista pártot

Berni jelentés szerint a svájci sajtó is élénken foglalkozik az ausztriai eseményekkel. A Svájci Távirati Iroda tudósítása arról számol be, hogy a lapok ideges hangon tárgyalják az eseményeket. A Der Bund a következőket írja: „Seiss Inquartnak a kormányba lépése vajjon nem azt jelenti, hogy farkasra bízta az akol őrzését? A szociálista Tagwacht szerint erőszakos ténykedés befejezett tény elé állította a világot. Ime, egy kis állam, amely a nemzeti szociálisták diktatúrájának vazallusává vált.

A Reichspost jelenti az ausztriai nemzeti szociálista párt közeljövőben esedékes feloszlatását. A felszámolást párhuzamosan folytatják le a kormány által adott közkegyelem megvalósításával.

Bécsi jelentés szerint Skubl, akit a rendőrség vezérfelügyelőjévé neveztek ki, miután átvette a bécsi, illetve az egész ausztriai karhatalmi erők feletti parancsnokságot, nem függ többé a belügyminisztertől. A vezérfelügyelő nem áll egyenes alárendelti viszonyban az újonnan kinevezett nemzeti szociálista belügyminiszterrel, mint ahogyan ez akkor történt volna, ha megtartja az állambiztonsági államtitkárságot. Valószínűnek látszik, hogy Schuschnigg kancellár azt óhajtotta ezzel elérni, hogy belügyminisztere ne nyerjen korlátlan felügyeletet és ellenőrzést a karhatalom felett.

A reggeli lapok tekintettel arra, hogy későn éjszaka került nyilvánosságra a kormány átalakításának híre, röviden, de behatóan foglalkoznak az eseménnyel. Az új kormányt a koncentráció és a béke kormányának mondják. A Reichspost szerint a német—osztrák barátság helyreállítása megfelel a két ország sokszor vérrrel megpecsételt hagyományainak és népi közösségének. Németország ezért követelte az eddigi zavarokat kiküszöbölő intézkedéseket. Mostantól kezdve itt és odaát elbánnak azzal, aki megzavarja a békét.

A Neue Freie Presse szerint bel- és külpolitikai szempontból nagy jelentősége van annak, hogy az osztrák kormány élén továbbra is Schuschnigg maradt, akiről minden bizonnyal feltehető, hogy ragaszkodik az eddigi politikai irány követéséhez.

A Daily Telegraph megállapítja, hogy Seiss Inquart mindig az Anschluss hívének vallotta magát. A kormányba történt bevonása tehát mutatja a jövő fejlődés irányát. Előbb-utóbb létrejön a vámonió Németország és Ausztria között.

A Daily Express szintén azon a véleményen van, hogy a két német állam valamilyen formában egyesülni fog egymással. Angliának semmi oka nincs arra — mondja a lap cikke — hogy a kisujját is megmozdítsa Ausztria függetlenségének és területi sérthetlenségének biztosítására.

A berchtesgadeni találkozó gyors eredménye meglepte még a legfanatikusabb nemzeti szociálistákat is. Berlin valóságos örömmámorban uszik és a lapok nagy lelkesedéssel kommentálják az eseményeket. „Új tavasz a német—osztrák viszonyban” — ettől visszhangoznak a lapok tudósításai. Fel-tűnő azonban, hogy egyetlen német lap sem használja az Anschluss szót.

Összeül a birodalmi gyűlés

A német birodalmi gyűlés február 20-án délután 4 órakor gyűlést tart, amelynek napirendje egyetlen pontból áll, a birodalmi kormány nyilatkozatának bejelentése.